

Københavns Kommune

Revisionsberetning for 2022
vedrørende årsregnskabet

1. juni 2023

Indholdsfortegnelse	Side
1. Revision af årsregnskabet	3
1.1 Årsregnskabet	3
2. Konklusion på den udførte revision	3
3. Revisionsbemærkninger til årsregnskabet	7
3.1 Revisionsbemærkninger rapporteret i løbet af året	9
3.1.1 Bilagskontrol - Revisionsbemærkning nr. 1	9
3.1.2 Generelle it-kontroller - Revisionsbemærkning nr. 2 (NY)	10
3.2 Revisionsbemærkninger vedrørende årsregnskabet	11
3.2.1 Revision af balancen - Revisionsbemærkning nr. 3	11
3.2.2 Tilskudsadministration KFF - Revisionsbemærkning nr. 4	13
3.2.3 Indtægter KFF - Revisionsbemærkning nr. 5	14
3.2.4 Igangværende anlægsprojekter - Revisionsbemærkning nr. 6	15
3.2.5 Erhvervslejemål - Revisionsbemærkning nr. 7	16
3.2.6 Beboermidler - Revisionsbemærkning nr. 8 (NY)	17
3.2.7 Støtte til bil efter Serviceloven SOF - Revisionsbemærkning nr. 9 (NY)	18
3.2.8 Taksberegning Servicelovens §§109 og 110 - Revisionsbemærkning nr. 10 (NY)	19
3.2.9 Rengøringsområdet - Revisionsbemærkning nr. 11 (NY)	20
3.3 Revisionsbemærkninger vedrørende områder, der er omfattet af statsrefusion	21
3.4 Oversigt over revisionsbemærkninger fra 2021 og tidligere, der er afsluttet	21
4. Kommentarer til årsregnskabet i øvrigt	21
4.1 Korrektion af forhold konstateret under revisionen	21
5. Revision af årsregnskabet	22
5.1 Grundlag for revisionen	22
5.2 Revisionsstrategi	22
5.3 Intern Revision	23
5.4 Drøftelser med ledelsen om risikoen for besvigelser	23
5.5 Ledelsestilsyn	24
6. Redegørelse for den udførte finansielle revision	24
6.1 Årsregnskabets opbygning og indhold	24
6.2 Udligning, tilskud og skatter	24
6.3 Lønområdet	25
6.4 Omkostningsdisponering og udbetalinger	25
6.5 Sociale udbetalingssystemer	26
6.6 Sociale områder med statsrefusion	26
6.7 Øvrige revisionsområder	26
6.8 Omkostningsbaseret regnskab	26
6.9 Finans- og regnskabssystemet samt finansiell status	26
6.10 Økonomistyring og bevillingssystemet	27
6.11 Lånoptagelse	27
6.12 Gennemgang af generelle it-kontroller	27
6.13 Balanceposter	27
6.14 Obligatoriske oversigter til regnskabet	27

Deloitte	2
6.14.1 Tidsmæssig placering af revisionen	28
6.14.2 Væsentlighedsniveau	28
7. Juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision	28
7.1 Juridisk-kritisk revision	29
7.2 Lovpligtig forvaltningsrevision	29
7.3 Dyberegående forvaltnings-/juridisk-kritisk revision	30
7.3.1 Tværgående - Aftalecompliance Indkøb	30
7.3.2 ØKF – Business cases på indkøbsområdet	30
7.3.3 SOF – Udgifter til alkoholbehandling	31
7.3.4 ØKF - Huslejemodellen	32
7.3.5 Revision af kommunale museer	33
8. Øvrige oplysninger	34
8.1 Ledelsens regnskabserklæring	34
8.2 Ikke-korrigerede fejl i årsregnskabet	34
8.3 Eftersyn af Borgerrepræsentationens beslutningsprotokoller og overholdelse af god bogføringsskik	35
8.4 Andre opgaver	35
9. Revisionens formål, udførelse og omfang samt ansvarsfordeling	35
10. Afslutning	36
10.1 Erklæring	36
Bilag 1 Oversigt over de i årets løb afgivne revisorerklæringer og revisionspåtegninger mv.	37
Bilag 2 Revisionens formål, udførelse og omfang, revisors rapportering samt ansvarsfordeling	42

Revisionsberetning for 2022 vedrørende årsregnskabet

1. Revision af årsregnskabet

1.1 Årsregnskabet

Vi har afsluttet revisionen af det af Økonomiudvalget aflagte årsregnskab for 2022 for Københavns Kommune.

Det af os reviderede årsregnskab omfatter siderne 29 til 39 i "Københavns Kommunes regnskab 2022/årsrapport" samt siderne 1 til 9, 208 til 220 og fra 234 til 244 i "Københavns Kommunes regnskab 2022 bevillingsregnskab og obligatoriske oversigter", der omfatter udgiftsbaseret regnskab, balance, finansieringsoversigt, noter, herunder anvendt regnskabspraksis, bevillingsregnskab og obligatoriske oversigter med følgende hovedtal:

	<u>2022</u> mio.kr.	<u>2021</u> mio.kr.
Udgiftsbaseret resultat	859	918
Aktiver	61.664	59.511
Egenkapital	27.806	13.784

Regnskabet er af Borgerrepræsentationen den 4. maj 2023 oversendt til revisionen. Som følge af større fejl (se også revisionsbemærkning 3) har det været nødvendigt at foretage rettelser i årsregnskabet efterfølgende. Rettelserne er specificeret i kommunens notat af 17. maj 2023 (sagsnr. 2023-8575), og vi påtegner det korrigerede regnskab.

2. Konklusion på den udførte revision

Under forudsætning af at Borgerrepræsentationen godkender det korrigerede årsregnskab, vil vi som afslutning på revisionen forsyne kommunens regnskab med efterfølgende revisionspåtegning. Revisionspåtegningen er uden forbehold, men med en fremhævelse af forhold vedrørende revisionen, der alene er medtaget af hensyn til regnskabslæsers forståelse af revisionspåtegningen og dermed ikke er en kritisk bemærkning. Fremhævelsen fastslår blot, at det godkendte budget for 2022, som er anført som sammenligningstal, ikke er revideret. Denne fremhævelse er et krav i henhold til revisionsstandarderne og afgives for alle kommuner.

Revisionspåtegningen har følgende ordlyd:

"Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til Borgerrepræsentationen i Københavns Kommune

Revisionspåtegning på årsregnskabet

Konklusion

Vi har revideret årsregnskabet for Københavns Kommune for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2022, jf. siderne 29 til 39 i "Københavns Kommunes regnskab 2022/årsrapport" samt siderne 1 til 9, 208 til 220 og fra 234 til 244 i "Københavns Kommunes regnskab 2022 bevillingsregnskab og obligatoriske oversigter", der omfatter udgiftsbaseret regnskab, balance, finansieringsoversigt, noter, herunder anvendt regnskabspraksis, bevillingsregnskab og obligatoriske oversigter med følgende hovedtal:

- Resultat af ordinær driftsvirksomhed på 4.563 mio.kr. i henhold til udgiftsbaseret regnskab 2022
- Resultat af det skattefinansierede område på 859 mio.kr. i henhold til udgiftsbaseret regnskab 2022
- Aktiver i alt på 61.664 mio.kr.
- Egenkapital i alt på 27.806 mio.kr.

Årsregnskabet udarbejdes efter kravene i bekendtgørelse nr. 1051 af 15. oktober 2019 om kommuners budget og regnskabsvæsen, revision mv. (i det følgende kaldet "regnskabs- og revisionsbekendtgørelsen") og § 2 stk. 3 i bekendtgørelse nr. 1265 af 9. september 2022 om statsrefusion og tilskud samt regnskabsaflæggelse og revision på visse områder inden for Social- og Ældreministeriets, Beskæftigelsesministeriets, Udlændinge- og Integrationsministeriets, Børne- og Undervisningsministeriets og Indenrigs- og Boligministeriets ressortområder (i det følgende kaldet "refusionsbekendtgørelsen").

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet i alle væsentlige henseender er rigtigt, dvs. udarbejdet i overensstemmelse med regnskabs- og revisionsbekendtgørelsen samt refusionsbekendtgørelsen.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision, idet revisionen udføres på grundlag af regnskabs- og revisionsbekendtgørelsen samt refusionsbekendtgørelsen. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet".

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Vi er uafhængige af kommunen i overensstemmelse med International Ethics Standards Board for Accountants' internationale retningslinjer for revisors etiske adfærd (IESBA Code) og de yderligere etiske krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse krav og IESBA Code.

Centrale forhold ved revisionen

Centrale forhold ved revisionen er de forhold, der efter vores faglige vurdering var mest betydelige ved vores revision af årsregnskabet for regnskabsåret 2022. Disse forhold blev behandlet som led i vores revision af årsregnskabet som helhed og udformningen af vores konklusion herom. Vi afgiver ikke nogen særskilt konklusion om disse forhold.

Sociale udgifter med statsrefusion

Sociale udgifter med refusion og tilskud, hvor refusion og tilskud udgør jf. oversigt "Opgørelse af refusion" 2.577 mio. kr. består hovedsageligt af overførselsindkomster.

Ud fra vores professionelle vurdering er revisionen af området for de sociale udgifter med statsrefusion det revisionsområde, der har den største betydning for den finansielle revision, da der er væsentlige udgifter på dette område, der refunderes af staten. Københavns Kommune er ansvarlig for tilrettelæggelse af forretningsgange og interne kontroller, som sikrer korrekt sagsbehandling af borgernes rettigheder til sociale ydelser, herunder at der udbetales de korrekte ydelser, som kan helt eller delvist refunderes af staten i henhold til gældende love og regler. Vi fokuserede på området, da reglerne på området er komplekse og kræver, at ledelsen i kommunen fastlægger retningslinjer for forretningsgange og sagsbehandling samt overvåger, at disse bliver fulgt.

Vores behandling i revisionen

Vores væsentligste revisionshandlinger vedrørende revision af sociale udgifter med statsrefusion har været:

- Vi har gennemgået og testet væsentlige forretningsgange og relevante interne kontroller på områder med statsrefusion på det sociale område.
- Vi har gennemført revision af et antal personsager til afdækning af, om der sker en korrekt udbetaling af sociale ydelser med refusion. Vi har udført vores handlinger i henhold til bekendtgørelsen om statsrefusion og tilskud samt regnskabsaflæggelse og revision på visse områder inden for Social- og Ældreministeriets, Beskæftigelsesministeriets, Udlændinge- og Integrationsministeriets, Børne- og Undervisningsministeriets og Indenrigs- og Boligministeriets ressortområder (revisionsbekendtgørelsen).
- Vi har revideret statsrefusionskemaet for 2022.
- Vi har revideret oversigt "Opgørelse af refusion" i overensstemmelse med kapitel 14 om Regler for revisionen af nogle kommuners regnskaber vedrørende statsrefusion og tilskud for regnskabsåret 2022 i bekendtgørelse om statsrefusion og tilskud samt regnskabsaflæggelse og revision på visse områder inden for Social- og Ældreministeriets, Beskæftigelsesministeriets, Udlændinge- og Integrationsministeriets,

Børne- og Undervisningsministeriets og Indenrigs- og Boligministeriets ressortområder, samt efter aftale med Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering i relation til bekendtgørelsens § 84, stk. 3 og 4.

Fremhævelse af forhold vedrørende revisionen

Kommunen har i overensstemmelse med kravene i bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision m.v. medtaget det af Borgerrepræsentationen godkendte årsbudget for 2022 som sammenligningstal i årsregnskabet for 2022. Disse sammenligningstal har ikke været underlagt revision.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der i alle væsentlige henseender er rigtigt, dvs. udarbejdet i overensstemmelse med regnskabs- og revisionsbekendtgørelsen samt refusionsbekendtgørelsen. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere kommunens evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere kommunen, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, standarderne for offentlig revision, idet revisionen udføres på grundlag af kravene i regnskabs- og revisionsbekendtgørelsen samt refusionsbekendtgørelsen, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision, idet revisionen udføres på grundlag af kravene i regnskabs- og revisionsbekendtgørelsen samt refusionsbekendtgørelsen foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af kommunens interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om kommunens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at kommunen ikke længere kan fortsætte driften.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Vi afgiver også en udtalelse til den øverste ledelse om, at vi har opfyldt relevante etiske krav vedrørende uafhængighed, og oplyser den om alle relationer og andre forhold, der med rimelighed kan tænkes at påvirke vores uafhængighed og, hvor dette er relevant, anvendte sikkerhedsforanstaltninger eller handlinger foretaget for at eliminere trusler.

Med udgangspunkt i de forhold, der er kommunikeret til den øverste ledelse, fastslår vi, hvilke forhold der var mest betydelige ved revisionen af årsregnskabet for den aktuelle periode og dermed er centrale forhold ved revisionen. Vi beskriver disse forhold i vores revisionspåtegning, medmindre lov eller øvrig regulering udelukker, at forholdet offentliggøres, eller i de yderst sjældne tilfælde, hvor vi fastslår, at forholdet ikke skal kommunikeres i vores revisionspåtegning, fordi de negative konsekvenser heraf med rimelighed ville kunne forventes at veje tungere end de fordele, den offentlige interesse har af sådan kommunikation.

Andre Oplysninger end årsregnskabet og revisors erklæring herom

Ledelsen er ansvarlig for Andre Oplysninger. Andre Oplysninger omfatter de øvrige oplysninger i årsberetningen, som ikke er omfattet af vores revision og vores erklæring herom, jævnfør konklusionsafsnittet ovenfor.

Vores konklusion om årsregnskabet dækker ikke Andre Oplysninger, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om disse.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at læse Andre Oplysninger og i den forbindelse overveje, om Andre Oplysninger er væsentligt inkonsistente med årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation. Hvis vi på grundlag af det udførte arbejde konkluderer, at der er væsentlig fejlinformation i Andre Oplysninger, skal vi rapportere om dette forhold.

Vi har ingenting at rapportere i den forbindelse.

Erklæring i henhold til anden lovgivning og øvrig regulering

Yderligere oplysninger krævet i henhold til bekendtgørelse nr. 311 af 27. marts 2019 om kommunal og regional revision

Vores konklusion er konsistent med vores revisionsberetning til borgerrepræsentationen.

Efter vores bedste overbevisning er der ikke udført forbudte ikke-revisionsydelser som omhandlet i bekendtgørelse nr. 311 af 27. marts 2019 om kommunal og regional revision.

Udover den lovpligtige revision har vi afgivet erklæringer på projektregnskaber, andre erklæringer, der er pålagt kommunen, samt diverse rådgivningsopgaver. Der henvises til revisionsberetningens bilag for en detaljeret oplysning af opgaver.

Vi blev af Borgerrepræsentationen første gang antaget som revisor for kommunen i 2008 for regnskabsåret 2009 og har varetaget revisionen i en samlet opgaveperiode på 13 år frem til og med regnskabsåret 2022. Vi blev senest antaget efter en udbudsprocedure den 19. december 2017 og fik senest revisionsaftalen forlænget 15. december 2021.

Udtalelse om juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision

Ledelsen er ansvarlig for, at de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Ledelsen er også ansvarlig for, at der er taget skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de aktiviteter, der er omfattet af årsregnskabet. Ledelsen har i den forbindelse ansvar for at etablere systemer og processer, der understøtter sparsommelighed, produktivitet og effektivitet.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at gennemføre juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision af udvalgte emner i overensstemmelse med standarderne for offentlig revision. I vores juridisk-kritiske revision efterprøver vi med høj grad af sikkerhed for de udvalgte emner, om de undersøgte dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i bevillinger, love og andre forskrifter samt indgåede aftaler og sædvanlig praksis. I vores forvaltningsrevision vurderer vi med høj grad af sikkerhed, om de undersøgte systemer, processer eller dispositioner understøtter skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de aktiviteter, der er omfattet af årsregnskabet.

Hvis vi på grundlag af det udførte arbejde konkluderer, at der er anledning til væsentlige kritiske bemærkninger, skal vi rapportere herom i denne udtalelse.

Vi har ingen væsentlige kritiske bemærkninger at rapportere i den forbindelse.

3. Revisionsbemærkninger til årsregnskabet

Som anført i vores beretninger for tidligere år, besluttede ØU, at kommunen skulle igangsætte et projekt med henblik på at "skabe et betryggende kontrolmiljø i kommunen". Et betryggende internt kontrolmiljø handler ikke om at indføre flere kontroller eller mere dokumentation. Det handler derimod om at sætte ind, hvor risikoen er størst, og designe og implementere kontroller under hensyntagen til risiko og væsentlighed. I den proces skal kontroller i størst muligt omfang systemunderstøttes af automatiske kontroller, og der skal være fortsat ledelsesmæssig fokus på uddannelse af medarbejderne i at forstå og udføre kontroller på relevante områder.

Generelt er det vores vurdering, at forretningsgange mv. i Københavns Kommune er designet og implementeret i overensstemmelse med de gældende regler, og at efterlevelse heraf generelt understøtter kommunens regnskabsaflæggelse og økonomistyring på betryggende vis.

Vores gennemgang af vores revisionsindsatsområder i 2022 har vist mangler i den interne kontrol mv., herunder bilagsgennemgang og igangværende anlægsprojekter (se bemærkning nr. 1 og 6). Dette kan medføre en forøget risiko for besvigelser, hvilket også er konstateret vedrørende administration af beboermidler (se bemærkning nr. 8). Kommunen har i løbet af 2022 forbedret processen vedrørende balanceafstemninger. Vores gennemgang af revisionsindsatsområder i 2022 har desuden vist, at der fortsat er behov for kommunens fokus på de reviderede områder i Socialforvaltningen (se bemærkninger nr. 8, 9 og 10).

Revisionsbemærkninger for 2022

Revisionen har givet anledning til i alt 11 revisionsbemærkninger. Af de afgivne revisionsbemærkninger kan:

- 2 revisionsbemærkninger henføres til den løbende revision
- 9 revisionsbemærkninger henføres til revisionen af årsregnskabet

Siden 2021 har vi lukket 6 bemærkninger samt 2 delbemærkninger. Der henvises til oversigt under afsnit 3.4. I nedenstående tabel er oplistet de igangværende revisionsbemærkninger for 2022:

Revisionsbemærkninger rapporteret i løbet af året		Afsnit
Nr. 1	Bilagskontrol – Revisionsbemærkning nr. 1	3.1.1
Nr. 2	Generelle it-kontroller – Revisionsbemærkning nr. 2 (NY)	3.1.2

Revisionsbemærkninger vedrørende årsregnskabet		Afsnit
Nr. 3	Revision af balancen – Revisionsbemærkning nr. 3	3.2.1
Nr. 4	Tilskudsadministration KFF – Revisionsbemærkning nr. 4	3.2.2
Nr. 5	Indtægter KFF – Revisionsbemærkning nr. 5	3.2.3
Nr. 6	Igangværende anlægsprojekter – Revisionsbemærkning nr. 6	3.2.4
Nr. 7	Erhvervslejemål ØKF – Revisionsbemærkning nr. 7	3.2.5
Nr. 8	Beboermidler SOF – Revisionsbemærkning nr. 8 (NY)	3.2.6
Nr. 9	Støtte til bil efter Serviceloven SOF – Revisionsbemærkning nr. 9 (NY)	3.2.7
Nr. 10	Taksberegning Servicelovens §§109 og 110 - Revisionsbemærkning nr. 10 (NY)	3.2.8
Nr. 11	Rengøringsområdet ØKF – Revisionsbemærkning nr. 11 (NY)	3.2.9

I ”Revisionsberetning for 2022 vedrørende sociale og beskæftigelsesrettede udgifter, der er omfattet af statsrefusion”, har vi ikke givet revisionsbemærkninger.

Vi kan oplyse, at vores revisionsbemærkninger og observationer er gennemgået med kommunens direktion, og det er deres opfattelse, at den økonomiske effekt af revisionsbemærkningerne og observationerne sammenlagt er uvæsentlige for årsregnskabet som helhed.

3.1 Revisionsbemærkninger rapporteret i løbet af året

3.1.1 Bilagskontrol - Revisionsbemærkning nr. 1

Organi-sations-område	Forvaltningerne	Revisionsområde/emne	Bilagskontrol
Refe-rence	Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Omtalt år
Stikprøvekontrol og bilagsgennemgang	<ul style="list-style-type: none"> Vi har i lighed med sidste år foretaget en gennemgang af et væsentligt større antal bilag for at vurdere, hvorvidt der er fyldestgørende og tilstrækkelig dokumentation for de regnskabsmæssige registreringer. Stikprøven har udgjort 749 bilag fordelt på følgende typer af betalinger: <ul style="list-style-type: none"> Udlæg Dankort/kundekort E-faktura Eksterne udbetalinger Finansposter En forudsætning for at god regnskabsskik er efterlevet, og at kontrolmiljøet vedrørende betalinger er effektivt, er, at rekvirenten vedlægger tilstrækkelig dokumentation, så 2.-godkender har adgang til et fyldestgørende regnskabsmateriale. Manglende dokumentation øger også risikoen for, at besvigelser kan holdes skjult, hvis det ikke er muligt at påse, hvilke ydelser mv. fakturaen reelt dækker. Opfølgning 2022 Den udførte kontrol viser, at der fortsat er flere fejl og mangler i bilagshåndteringen i bogføringen, som væsentligst kan henføres til: <ul style="list-style-type: none"> Manglende eller utilstrækkelig regnskabsmæssig dokumentation i gennemsnit mellem 1% og 9% vedrørende betalinger og 4% vedrørende finansposter. Manglende angivelse af formål samt deltagere i gennemsnit mellem 20% og 33% af relevante bilag. Det skal bemærkes, at effekten af forvaltningernes handleplaner i forhold til revisionsbemærkningen sidste år, først vil være fuldt ud implementeret i slutningen af 2022, og effekten heraf reelt først vil kunne vurderes i 2023. 	<p>Vi henstiller til, at der i forvaltningerne fortsat er ledelsesmæssigt fokus på effekten af handleplanerne, der skal sikre fyldestgørende og tilstrækkelig dokumentation for de regnskabsmæssige registreringer.</p> <p>Endelig anbefales, at ØKF vurderer, hvorvidt der er behov for en særlig indsats i forhold til:</p> <p>Bøder for manglende syn af køretøjer. Der er konstateret betaling af bøder for manglende godkendelse og syn af køretøjer. Det bør sikres, at kommunen overholder reglerne.</p> <p>Bøder. Der er konstateret betaling af parkeringsbøder. Det bør sikres, at kommunen ikke har udgifter hertil ved, at eventuelle parkeringsbøder opkræves hos de medarbejdere, der har påført kommunen udgiften. Der kan eventuelt besluttes særlige regler for bøder givet i forbindelse med akutte besøg hos borgere.</p> <p>Afvigende udgifter. Der er konstateret udgifter, som på det foreliggende grundlag umiddelbart vurderes at være atypiske i forhold til at være kommunalt formål/anliggende.</p> <p>Det skal bemærkes, at der i Kultur- og Fritidsforvaltningen efterfølgende er konstateret flere udgifter, som på det foreliggende grundlag umiddelbart vurderes at være atypiske i forhold til at være kommunalt formål/anliggende. Dette har medført, at Intern Revision i april måned 2023 har igangsat en særlig undersøgelse heraf.</p>	<p>2017</p> <p>2018</p> <p>2019</p> <p>2020</p> <p>2021</p> <p>2022</p>

3.1.2 Generelle it-kontroller - Revisionsbemærkning nr. 2 (NY)

Organi-sations-område	Økonomiforvaltningen	Revisionsområde/emne	Generelle it-kontroller
Refe-rence	Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Omtalt år
ibrugtagning af IT-systemer	<p><i>Ibrugtagningstilladelse</i></p> <p>Af Forretningscirkulæret for IT-anskaffelser, der er bindende for alle forvaltninger, fremgår det, at et nyt IT-system skal sikkerhedsvurderes, inden det idriftsættes. En sikkerhedsvurdering tager stilling til, at alle krav til informationssikkerhed og databeskyttelse er opfyldt.</p> <p>På baggrund af sikkerhedsvurderingen udstedes en ibrugtagningstilladelse. IT-systemer skal have en ibrugtagningstilladelse, inden de idriftsættes.</p> <p>Hvis en ibrugtagningstilladelse ikke kan udstedes forud for idriftsættelsen, skal sagen behandles som uoverensstemmelse. Dette indebærer en eskalering til hhv. DCK og ITK, hvor der skal opnås enighed, hvis sagen ikke skal eskaleres yderligere til de relevante administrerende direktører, borgmestre og ultimativt til ØU.</p> <p>Det er forbundet med stor risiko for kommunen at idriftsætte et IT-system uden en sikkerhedsvurdering og en ibrugtagningstilladelse.</p> <p>På baggrund af en konkret sag er der igangsat en undersøgelse og gennemgang af it-anskaffelser, foretaget efter 1. november 2018. Samtidig er der på tværs af forvaltningerne igangsat en omfattende oprydning og gennemgang af kommunens it-systemportefølje.</p> <p>Forvaltningernes gennemgang viser, at der ultimo 2022 er 96 idriftsatte systemer anskaffet efter den 1. november 2018, uden en ibrugtagningstilladelse.</p>	<p>Det henstilles, at forvaltningerne følger anskaffelsesprocessen, og Koncern IT følger eskalationsprocessen, hvis en tilsvarende sag opstår.</p> <p>Koncern IT er i samarbejde med kommunens forvaltninger i gang med at håndtere de manglende ibrugtagningstilladelser. Indsatsen har resulteret i, at antallet af it-systemer, der ultimo april 2023 mangler ibrugtagningstilladelse, er nedbragt til 39.</p>	2022

3.2 Revisionsbemærkninger vedrørende årsregnskabet

3.2.1 Revision af balancen - Revisionsbemærkning nr. 3

Organisationsom-	Forvaltningerne	Revisionsområde/emne	Balancen
Reference	Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Omtalt år
Balancen	<p>Der er udarbejdet en Årsrapportering på balancen for 2022 til hver forvaltning. Med udgangspunkt i at regnskabet skal være rigtigt (jf. bekendtgørelse om kommuners budget og regnskabsvæsen, revision mv.), fremgår det af rapporten, om der er forhold på balancen, som ikke er retvisende og omfanget heraf.</p> <p>Det er ligeledes muligt i de respektive politiske udvalg at orientere sig i forhold, der vedrører egen forvaltning samt i handleplanerne, der skal håndtere disse forhold.</p> <p>Pr. 31. december 2022 er der foretaget afstemning af i alt 2.510 balancelogkonti i hele kommunen, hvoraf:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2.338 konti er kategoriseret 1 som "Afstemt uden bemærkninger" • 75 konti er kategoriseret 2 som "Afstemt til opfølgning" • 97 konti er kategoriseret 3 som "Ikke afstemt". <p>Ved vores gennemgang har vi følgende observationer:</p> <p>Validering af årsrapporteringen Vi har konstateret 10 fejlkategoriseringer, hvor kategoriseringen efterfølgende er berigtiget.</p> <p>Beløb i kategori 2 og 3 mere end et år gammelt Vi har konstateret poster på 30 konti for samlet netto 18,9 mio.kr., som er af ældre dato. Kontiene kan henføres til BIF, KFF, SOF og ØKF. Væsentlige forhold er omtalt i de efterfølgende afsnit.</p> <p>Likvide beholdninger Der er fejl på 3,2 mio.kr., der primært kan henføres til manglende afdrag klimalån ØKF og difference vedr. beboerbank i SOF på netto 2 mio.kr. Der henvises desuden til revisionsbemærkning nr. 8 Beboermidler.</p> <p>Gennem flere år har vi påpeget, at SOF ikke har registreret Fonden Helen Michaelsens Hjem for ældre kvinder, som omfatter en ejendom og likvide midler i KK's regnskab.</p> <p>Omsætningsaktiver – tilgodehavender Der er 35,6 mio.kr., hvor der er risiko for tab vedrørende tilgodehavender i betalingskontrol (Debitorer) i ØKF.</p>	<p>Problemområderne er beskrevet og rapporteret til forvaltningerne i Årsrapportering på balancen 2022.</p> <p>Det henstilles, at de respektive forvaltninger udarbejder specifikke handleplaner, som sikrer berigtigelse af de konstaterede fejl og mangler samt får etableret processer, der fremadrettet sikrer, at områderne administreres betryggende.</p> <p>Der er konstateret væsentlige fejl i de Materielle anlægsaktiver, som har givet anledning til korrektioner i regnskabet efter BR's godkendelse i april 2022. Vi henviser til uddybende omtale i afsnit 4.1.</p> <p>Samlet medfører de væsentligste forhold en potentiel driftsmæssig påvirkning på i alt netto 37,2 mio.kr.</p> <p>Forhold, der ikke korrigeres i regnskabet, er også anført i afsnit 8.2 som "Ikke-korrigerede fejl i regnskabet". Det er vurderet, at forholdene ikke er væsentlige i forhold til den samlede vurdering af kommunens årsregnskab.</p>	2021 2022

Organisationsom-	Forvaltningerne	Revisionsområde/emne	Balancen
Reference	Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Omtalt år
Balancen	<p>Materielle anlægsaktiver Der er en fejl på 10,5 mio.kr., der kan henføres til manglende registrering i anlægsmodulet. Herudover er regnskabet korrigeret for 132,1 mio.kr., som kan henføres til manglende aktivering af afsluttede anlæg, en klassifikationsfejl på 1.690,8 mio.kr., som kan henføres til manglende aktivering af igangværende anlæg for tidligere år, samt afskrivninger på 108,8 mio.kr. af de ikke-aktiverede anlæg.</p> <p>Kortfristet gæld Er 14,0 mio.kr. for lav, som primært kan henføres til fejlkontering af tilgodehavender relateret til it-systemer i BIF.</p> <p>Hensatte forpligtigelser Vi har konstateret en fejl i opgørelsen vedrørende tjenestemænd og arbejdsskader, som er 5,5 mio.kr. for høj i ØKF.</p> <p>Egenkapital Korrektionen af egenkapitalen på 23,4 mio.kr. vedrører manglende aktivering af igangværende anlæg fra tidligere år samt afskrivninger af de ikke-aktiverede anlæg. Kommunens egenkapital er som følge af de samlede observerede fejl og mangler 17,9 mio.kr. for lav (netto). Grundet en driftspåvirkning på -37 mio.kr. samt ikke-korrigerede fejl på 19 mio.kr.</p>		2021 2022

3.2.2 Tilskudsadministration KFF - Revisionsbemærkning nr. 4

Organisationsområde	Kultur- og Fritidsforvaltningen	Revisionsområde/emne	Tilskudsadministration
Reference	Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Omtalt år
Tilskudsadministration	<p>Forvaltningen har i forlængelse af bemærkningen i 2017 nedsat en taskforce for tilskudsforvaltning, der skal sikre, at hele forvaltningen lever op til kravene til tilskudsforvaltning i Københavns Kommune. Procesplan for forvaltningens opdatering af tilskudsftaler blev godkendt i Kultur- og Fritidsudvalget i september 2020.</p> <p>Opfølgning 2022</p> <p>Forvaltningen har i 2021 og 2022 genforhandlet og indgået nye aftaler i overensstemmelse med de gældende regler. Ved revisionens afslutning udestår der tre aftaler med høj kompleksitet, som endnu ikke er endelig afsluttet.</p>	<p>Det henstilles, at arbejdet i taskforce afsluttes hurtigst muligt, så kravene til tilskudsforvaltning efterleveres.</p>	<p>2017</p> <p>2018</p> <p>2019</p> <p>2020</p> <p>2021</p> <p>2022</p>

3.2.3 Indtægter KFF - Revisionsbemærkning nr. 5

Organisations- område	Kultur- og Fritidsforvaltningen	Revisionsområde/emne	Indtægter
Reference	Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Omtalt år
Indtægter	<p>Intern Revision havde for 2019 planlagt en undersøgelse af, hvorvidt KFF havde implementeret og efterlevet reglerne i Forretningscirkulæret for indtægter i KFF.</p> <p>KFF oplyste, at man endnu ikke havde implementeret regelsættet, og at man ikke kunne dokumentere, at man på alle områder efterlevede reglerne.</p> <p>Forvaltningen har igangsat en genopretningsplan, som indeholder tre elementer:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Efterlevelse af kommunalfuldmagtens regler 2. Ensartet prisstruktur 3. Godkendelse af bevillinger for indtægter. <p>Borgerrepræsentationen godkendte den 19. september 2020 bevilling til at oppebære forvaltningens indtægter.</p> <p>Opfølgning 2022</p> <p>Forvaltningen oplyser, at de har afsluttet arbejdet på store dele af indtægtsområdet i KFF. Der udestår afdækning og gennemgang af indtægter vedrørende erhvervslejemål. Afdækningen foregår og ifølge det oplyste er der tale om ca. 130 lejemål.</p>	<p>Det henstilles, at arbejdet vedrørende afdækning og gennemgang af indtægter vedrørende erhvervslejemål afsluttes hurtigst muligt, så kommunen overholder lovgivningen, og det sikres, at kommunen oppebærer de indtægter man er berettiget til.</p>	<p>2019</p> <p>2020</p> <p>2021</p> <p>2022</p>

3.2.4 Igangværende anlægsprojekter - Revisionsbemærkning nr. 6

Organisationsområde	TMF, ØKF, KFF, SOF, BUF OG SUF	Revisionsområde/emne	Anlæg
Reference	Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Omtalt år
Igangværende anlægsprojekter	<p>Jævnfør kommunens regler skal et anlægsprojekt være afsluttet og regnskabsaflagt senest med udgangen af regnskabsåret efter det år, anlægget er ibrugtaget, dog efter en eventuel 1-årsgennemgang er gennemført.</p> <p>Jævnført Budget- og Regnskabssystem for kommuner fremgår det ligeledes, at der skal aflægges særskilt anlægsregnskab, når bruttoudgifterne udgør 2 mio. kr. eller derover.</p> <p>På baggrund af oplysninger fra forvaltningerne er det konstateret, at:</p> <ul style="list-style-type: none"> • TMF mangler at aflægge 297 anlægsregnskaber • ØKF mangler at aflægge 4 anlægsregnskaber • KFF mangler at aflægge 3 anlægsregnskaber • SOF mangler at aflægge 2 anlægsregnskaber • BUF mangler at aflægge 1 anlægsregnskab • SUF mangler at aflægge 1 anlægsregnskab <p>for at efterleve kommunens regler om, at anlægsregnskaber skal være aflagt senest i regnskabsåret efter ibrugtagelsen.</p>	<p>Det henstilles, at lovgivning og kommunens regler vedrørende aflæggelse af anlægsregnskaber efterleves.</p>	<p>2021</p> <p>2022</p>

3.2.5 Erhvervslejemål ØKF - Revisionsbemærkning nr. 7

Organisationsområde	Økonomiforvaltningen	Revisionsområde/emne	Lejeindtægter
Reference	Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Omtalt år
Erhvervslejemål	<p>Københavns Kommune råder over en række ejendomme, som udlejes efter reglerne om overskudskapacitet i kommunalfuldmagten. Kommunen er forpligtet til at sikre, at udlejningen sker på markedsvilkår, herunder til markedsleje, jf. kommunalfuldmagtens princip om økonomisk forsvarlig forvaltning, herunder forbuddet mod begunstiggelse af enkeltpersoner og forbuddet mod konkurrenceforvriddning.</p> <p>Det er konstateret, at udlejningen ikke i alle tilfælde sker i overensstemmelse med reglerne.</p> <p>ØKF har ansvar for at sikre, at udlejning sker i overensstemmelse med reglerne. Forvaltningen har i 2021 igangsat "Markedslejeprojektet", som omfatter en gennemgang af 627 lejemål, og arbejdet forventes afsluttet ultimo 2023.</p> <p>Opfølgning 2022 Markedslejeprojektet forløber efter tidsplanen. Der er ultimo marts 2023 afsluttet 451 lejemål. Projektet forventes afsluttet som planlagt med udgangen af 2023 under visse forudsætninger og risici, herunder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At der markedslejevarsles for at sikre fremdrift, hvis forhandlingsmulighederne vurderes udtømt. • At retssager og sager med midlertidig hindring for regulering/lovgivningsmæssige sager kan fortsætte i efterfølgende år. 	<p>Det henstilles, at arbejdet i "Markedslejeprojektet" afsluttes hurtigst muligt, så kommunen overholder lovgivningen, og det økonomiske tab i forbindelse med lejetab minimeres.</p>	<p>2021</p> <p>2022</p>

3.2.6 Beboermidler SOF - Revisionsbemærkning nr. 8 (NY)

Organisationsområde	Socialforvaltningen	Revisionsområde/emne	Beboermidler
Reference	Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Omtalt år
Beboermidler	<p>En række beboerbankkonti i Borgercenter Handicap (BCH) har ikke har været afstemt i en årrække. Beboerbankkonti benyttes, når botilbud hjælper borgere med at administrere deres lommepege. Løsningen anvendes til betaling af mindre udgifter som fx frisør, fodterapeut og massage og evt. udbetaling af kontanter i form af lommepege til borgere.</p> <p>Forvaltningen har med ekstern bistand igangsat et større arbejde med at afstemme beboerbankkontiene, herunder beboernes kontantkasser.</p> <p>I forbindelse med arbejdet med afstemningerne har forvaltningen konstateret fem tilfælde af mulige besvigelser, som enten er politianmeldt eller undersøges.</p> <p>Ovenstående er væsentligst opstået ved at ledelsen i BCH ikke sikrer at beboernes midler administreres i overensstemmelse med forvaltningens forretningsgang.</p>	<p>Det henstilles, at</p> <ul style="list-style-type: none"> • ledelsen i BCH sikrer, at forretningsgangen vedr. beboermidler efterleves fra 1. juni 2023 • afstemningsarbejdet udvides således at der afstemmes frem til 1. juni 2023 • det i forbindelse med beboerbankkontiene afstemmes sikres, at beboerne kun afregnes for udgifter, der på et dokumenteret grundlag kan henføres til beboeren. <p>Det henstilles desuden, at ledelsen i SOF fremover skærper ledelsestilsynet med administrationen af beboerregnskaberne i BCH og den løbende kontrol. Dette bør ske ved centrale tilsyn med kontrollerne i BCH.</p> <p>Kommunen vil komme til at skulle dække en del udgifter som ikke med sikkerhed kan henføres til beboerne, hvilket vil medføre et økonomisk tab for kommunen. Beløbet er dog uvæsentligt i forhold til kommunens årsregnskab.</p> <p>Vi skal gøres opmærksom på at oprydningen i beboermidlerne både kan medføre at nogle medarbejdere bliver udsat for en uberettiget mistanke om uregelmæssigheder og at nogle besvigelser forbliver uopdaget.</p>	2022

3.2.7 Støtte til bil efter Serviceloven SOF - Revisionsbemærkning nr. 9 (NY)

Organisationsområde	Socialforvaltningen	Revisionsområde/emne	Billån
Reference	Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Omtalt år
Støtte til bil efter Serviceloven	<p>Kommunen yder støtte i form af lån til borgernes indkøb af handicapbil (Motorlån), jævnfør lov om social service § 114. Støtten opgøres i en afdragsfri og afdragspligtig del, som tilbagebetales.</p> <p>SOF har udarbejdet forvaltningsspecifikke forretningsgange, som beskriver roller og ansvar i processen.</p> <p>Vores stikprøvevise gennemgang af enkeltsager har vist, at forretningsgangene ikke i tilstrækkelig grad medvirker til at forebygge utilsigtede fejl og mangler i sagsbehandlingen.</p> <p>Sagsgennemgangen vedrørende opgørelsen af indkomstgrundlaget har i 5 ud af 8 sager vist forkerte indkomstår og fejl i indkomstopgørelsen. Dette har medført fejl i borgernes afdrags- og tilbagebetalingspligtige del. Herudover er der konstateret andre mangler i sagsbehandlingen.</p> <p>Endelig er det konstateret, at de planlagte centrale kontroller på området ikke er udført i 2022.</p>	<p>Det henstilles, at de nuværende forretningsgange revideres og udbygges således, at de i højere grad sikrer mod utilsigtede fejl og mangler i sagerne.</p> <p>Det henstilles desuden, at forvaltningen sikrer, at den opgjorte afdrags- og tilbagebetalingspligtige del af borgernes støtte til bil efter Serviceloven er opgjort korrekt.</p> <p>I den forbindelse skal der tages stilling til eventuel berigtigelse i igangværende sager.</p> <p>Endelig henstilles, at ledelsestilsynet skærpes, herunder at de centrale kontroller udføres som planlagt og i den rette kvalitet.</p>	2022

3.2.8 Taksberegning Servicelovens §§109 og 110 - Revisionsbemærkning nr. 10 (NY)

Organisationsområde	Socialforvaltningen	Revisionsområde/emne	Takstberegninger
Reference	Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Omtalt år
Takstberegning for Mændenes Hjem SL § 109 og 110	<p>Ledelsen har ansvaret for, at udarbejdelsen af takstberegningen er i overensstemmelse med gældende bestemmelser for takstberegning på det sociale område. Ledelsen har desuden ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at kunne udarbejde takstberegningen uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.</p> <p>Takstberegningerne hviler på et korriigeret budget for 2023 for Mændenes Hjem, hvor der er sket en anderledes fordeling af det samlede budget for Mændenes Hjem på de forskellige aktiviteter, Mændenes Hjem driver.</p> <p>De samlede omkostninger i budgettet for Mændenes Hjem er ændrede i forhold til det oprindelige budget. Der er foretaget en samlet budgettilførsel på 5.179 t.kr, som følge af øget personalebehov og driftsomkostninger efter endt renovering af Mændenes Hjem. Heraf er 825 t.kr tilført Mændenes Hjem – Herberget.</p> <p>Det er således fordelingen af omkostninger mellem de enkelte aktivitetsområder samt ovenstående budgettilførsel, der er ændret i forhold til det oprindelige budget, der var grundlag for den tidligere takstberegning.</p> <p>Vi har påset, at det budget, der anvendes til takstberegning af ovenstående takster, svarer til det af Københavns Kommune og Mændenes Hjem opdaterede budget for 2023.</p>	<p>Vi tager forbehold for, at der ikke er sket en retvisende opdeling af det af Mændenes Hjem udarbejdede og af Københavns Kommune godkendte budget på de underliggende aktiviteter i Mændenes Hjem og den mulige indvirkning heraf på taksterne.</p> <p>Det henstilles, at forvaltningen sikrer en retvisende opdeling af budgetterne på underliggende aktiviteter.</p> <p>Ministeriet har rejst en række spørgsmål vedrørende nærværende sag, hvorfor det ikke kan afvises, at sagen kan medføre refusionsmæssig berigtigelse.</p>	2022

3.2.9 Rengøringsområdet - Revisionsbemærkning nr. 11 (NY)

Organisationsområde	Økonomiforvaltningen	Revisionsområde/emne	Rengøringsområdet
Reference	Observationer og risici	Revisionsbemærkning	Omtalt år
Rengøringsområdet	<p>Timepriserne for rengøring er politisk besluttet og fastlåst i 2020 niveau i forbindelse med en effektiviseringscase.</p> <p>KEID har ikke kunnet realisere de effektiviseringer, der blev besluttet i forbindelse med etablering af et rengøringsfællesskab på tværs af Københavns Kommune samtidig med, at man har realiseret merforbrug i alle årene siden 2020. For 2022 er merforbruget ca. 21 mio. kr. og forventningen til 2023 er et merforbrug på ca. 24 mio. kr.</p> <p>Herudover har vi konstateret, at KEID har en rengøringskontakt med Hovedstadens Beredskab, hvor der i 2021 er faktureret for 5,7 mio.kr. Der er ikke hjemmel til, at kommunen kan udføre denne opgave og aftalen er ophørt i 2023.</p> <p>KEID har iværksat seks delprojekter, der skal sikre den konsolidering af rengøringsområdet, der blev forudsat i business casen om etablering af et rengøringsfællesskab på tværs af KK i 2020.</p> <ol style="list-style-type: none"> Processer. Mere effektive, administrative processer skal identificeres, tegnes og implementeres. Forretnings- og arbejdsgange udarbejdes og organiseringen af rengøringsområdet tilpasses i overensstemmelse hermed. Grundlag for korrekt fakturering. I delprojektet genbesøges, opmåles og genberegnes rengøringstiden på alle ca. 1.000 adresser, hvor KEID leverer rengøringsydelser, og faktureringen tilpasses til den i business casen vedtagne fælles model for standarder og kvalitet baseret på forvaltningernes nuværende anvendelse af adresserne. Økonomimodel. Der etableres en økonomiopfølgingsmodel med tilhørende prognoseværktøjer, som sikrer transparent opfølgning på økonomien. Rengøringsmodel. En ensartet, transparent rengøringsmodel skal etableres og implementeres i rengøringsydelserne inden for den politisk vedtagne standardrengøring. Håndtering af udestående effektivisering. Der udestår fortsat realisering af yderligere 3,4 mio. kr. fra og med 2023. IT-understøttelse. For at lykkes med den konsolidering af rengøringsområdet, som der lægges op til, er indkøb og implementering af it-understøttelse til styringen af den daglige drift en forudsætning. <p>Rengøringsprogrammets seks delprojekter er gensidigt afhængige og skal tilsammen sikre en transparent økonomi på rengøringsområdet i KEID. Overblikket over de økonomiske forhold forventes at kunne implementeres med virkning fra 1. januar 2024. KEID vil løbende sikre dialog med forvaltningerne om den budgetvirkning, det eventuelt vil have i 2024.</p>	<p>Vi henstiller, at de seks delprojekter gennemføres som planlagt således økonomistyringen i KEID forbedres og der skabes gennemsigthed i hvorvidt der kan skabes balance mellem udgifter og indtægter inden for de politisk vedtagne økonomiske rammer.</p>	2022

3.3 Revisionsbemærkninger vedrørende områder, der er omfattet af statsrefusion

- Vi har aflagt særskilt revisionsberetning for 2022 vedrørende sociale- og beskæftigelsesrettede udgifter, der er omfattet af statsrefusion. Vores revision har ikke givet anledning til bemærkninger.

Der henvises i øvrigt til den udarbejdede beretning, hvor der nærmere er redegjort for revisionen samt vores øvrige kommentarer.

3.4 Oversigt over revisionsbemærkninger fra 2021 og tidligere, der er afsluttet

Revisionsbemærkninger vedrørende årsregnskabet		Status
Nr. 1.2	Administration af autorisationer	Lukket
Nr. 2	Periodisk revurdering – Kvantum	Lukket
Nr. 4	Debitorområdet	Lukket
Nr. 5	Aftalecompliance indkøb – Revisionsbemærkning nr. 5	Lukket*
Nr. 8.2	Anlægsbevilling	Lukket
Nr. 10	Arbejdsskadeerstatninger	Lukket
Nr. 11	Borgerrettede takster SUF	Lukket
Nr. 12	Borgerrettede takster SOF	Lukket
Nr. 13	Kommunernes Ydelsessystem KY – systematisk fejl	Lukket

* revisionsbemærkning nr. 5 er lukket som selvstændig revisionsbemærkning. I stedet er forholdet medtaget som en væsentlig kommentar i afsnit 7.3.1 nedenfor, hvortil vi henviser for aktuel status på arbejdet med aftalecompliance.

4. Kommentarer til årsregnskabet i øvrigt

4.1 Korrektion af forhold konstateret under revisionen

Regnskabet er af Borgerrepræsentationen den 4. maj 2023 oversendt til revisionen. Som følge af en større fejl har kommunen anset det for nødvendigt at foretage rettelser i årsregnskabet efterfølgende. Rettelserne er specificeret i kommunens notat af 17. maj 2023 (sagsnr. 2023 - 8575). Vores omtale af rettelserne fremgår af revisionsbemærkning nr. 3.

Rettelserne for 2022 vedrører:

- Materielle anlæg (Bygninger) 1.714,2 mio. kr.
- Materielle anlæg (Aktiver under udførsel) -1.690,8 mio. kr.
- Egenkapital -23,4 mio. kr.

Rettelserne for 2021 vedrører

- Materielle anlæg (Bygninger) 789,4 mio. kr.
- Materielle anlæg (Aktiver under udførsel) -740,2 mio. kr.
- Egenkapital -49,2 mio. kr.

Vi er enige i de foretagne korrektioner.

5. Revision af årsregnskabet

Vi har i det efterfølgende afsnit nærmere beskrevet udvalgte områder af den revision, vi har foretaget af kommunens regnskab. Der er alene foretaget en overordnet beskrivelse af revisionen af disse områder. Der er ikke specifikt redegjort for de revisionshandlinger, vi har foretaget under de enkelte områder.

5.1 Grundlag for revisionen

Revisionen er gennemført i henhold til revisionsregulativet for Københavns Kommune, internationale revisionsstandarder, standarder for offentlig revision (SOR) samt gældende lov og bekendtgørelser.

Sammenhængen mellem den finansielle revision, juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision kan illustreres således:



5.2 Revisionsstrategi

Med udgangspunkt i styrelseslovens bestemmelser og revisionsregulativet har vi foretaget en vurdering af revisionsopgavens indhold og omfang. Under hensyntagen til kommunens størrelse og kompleksitet er revisionen baseret på en forventning om, at der er tilrettelagt et velfungerende internt kontrolsystem og en pålidelig bogføring. Det forventes herved, at det overordnede kontrolmiljø og de organisatoriske rammer understøtter et velfungerende ledelses- og kontrolsystem, og at der på de enkelte aktivitetsområder er beskrevet og implementeret interne kontroller, som reducerer risikoen for væsentlige fejl til et acceptabelt niveau.

Vi har gennemgået kommunens forretningsgange vedrørende regnskabsaflæggelse. Ved gennemgangen har vi vurderet, om kommunen i tilstrækkelig grad sikrer korrekt regnskabsaflæggelse ved hjælp af procedurer, ansvarsplacering og ledelsestilsyn, herunder anvendelse af materialeplaner og andre styringssystemer.

Vi har ved tilrettelæggelsen af revisionen lagt særlig vægt på kommunens regnskabs- og økonomistyringssystemer. Disse områder omfatter især:

- Kommunens generelle it-anvendelse, herunder de grundlæggende krav til transaktions- og revisionsspor
- Kommunens grundlæggende regnskabsrutiner og tilknyttede forretningsgange, herunder afstemningsrutiner

- Kommunens væsentligste økonomiske transaktionskæder, herunder:
 - Lønområdet
 - Indkøb (disponering af omkostninger og anvendelse af betalingssystemer)
 - Overførsler til personer omfattet af statsrefusion
- Kommunens økonomistyring og budgetopfølgning.

Revisionen planlægges og udføres på grundlag af en systematisk risikovurdering, således at hovedvægten lægges på de poster i årsregnskabet, de dele af kommunens regnskabs- og rapporteringssystemer samt øvrige forretningsgange, hvor vi vurderer, at risikoen for væsentlige fejl er størst.

Revisionen gennemføres dels ved en system-/kontrolbaseret revisionsstrategi kombineret med substansbaseret revision, hvor dette er relevant.

Vi har undersøgt, om kommunens regnskabsaflæggelse er foretaget i overensstemmelse med formkravene i gældende regler fra ministeriet. Den talmæssige korrekthed og sammenhængen mellem regnskabet og de enkelte poster er kontrolleret ved brug af det foreliggende regnskabsmateriale.

Ved revisionen efterprøves, om årsregnskabet er rigtigt, og om de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, Borgerrepræsentationens øvrige beslutninger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Endvidere vurderes det, om udførelsen af Borgerrepræsentationens og udvalgenes beslutninger og den øvrige forvaltning af kommunens anliggender er varetaget på en økonomisk hensigtsmæssig måde.

Revisionen omfatter ikke en gennemgang af samtlige bilag og transaktioner, men udføres ved, at vi ved stikprøver indhenter dokumentation for eller på anden måde får bekræftet bogføringens og årsregnskabets rigtighed. I forbindelse hermed tester vi de interne kontroller i det omfang, vi finder det nødvendigt for revisionen af årsregnskabet. I henhold til revisionsstrategien gennemgår vi alle væsentlige områder samt andre udvalgte områder.

Vi skal for god ordens skyld oplyse, at fejl i årsregnskabet, der er en følge af besvigelser og uregelmæssigheder, ikke nødvendigvis vil blive opdaget under revisionen, da fejl af denne karakter sædvanligvis tilsløres eller holdes skjult.

Endelig er det i forbindelse med regnskabsafslutningen stikprøvevis påset, om mellemværender med eksterne institutioner, forsyningsvirksomheder mv., som kommunen fører regnskab for, er korrekt opgjort.

5.3 Intern Revision

Revisionen af årsregnskabet varetages af Deloitte med bistand fra Intern Revision. Det er Deloitte, som har det fulde ansvar for udførelsen af revisionen, og vi udfører review af det arbejde, som Intern Revision udfører. I forbindelse med vores planlægning har vi blandt andet vurderet Intern Revisions ressourcer, kompetence og uafhængighed i forhold til udførelse af revisionsopgaven. Vi har vurderet, at kvaliteten af Intern Revisions arbejder er på et sådant niveau, at vi kan basere vores overordnede konklusion på de af Intern Revision udtrykte delkonklusioner for de områder, som Intern Revision har revideret. Det er for 2022 aftalt med Intern Revision, at de væsentligst bistår os med revisionen af løn, omkostninger, balancen samt forvaltnings- og juridisk-kritisk revision.

5.4 Drøftelser med ledelsen om risikoen for besvigelser

I forbindelse med planlægning af vores revision har vi forespurgt ledelsen om risikoen for besvigelser (tilsigtede fejl).

Ledelsen i alle forvaltninger har over for os oplyst, at der efter dens vurdering ikke er særlig risiko for besvigelser, og at kommunen har et effektivt kontrolmiljø, der afdækker risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, herunder fejlinformation forårsaget af besvigelser. Ledelsen har oplyst, at der i enkelte mindre sager er konstateret mistanke om misbrug af kommunens midler, samt at kommunen har fulgt op herpå.

Herudover har ledelsen ikke kendskab til besvigelser. Vi skal bemærke, at vi ikke under vores revision har konstateret fejl i årsregnskabet som følge af besvigelser.

5.5 Ledelsestilsyn

Økonomiudvalget besluttede i 2016 at anmode revisionen om fremover i forbindelse med årsregnskabet proaktivt at rapportere til Økonomiudvalget på baggrund af dialog med forvaltningerne om, hvorvidt ledelsestilsynet er betryggende.

I Forretningscirkulære Ledelsestilsyn m.v. stilles der krav om, at der foretages ledelsestilsyn ud fra en risikobaseret tilgang, og at ledelsestilsynet dokumenteres.

Det påhviler således ledelsen at tilrettelægge kontrolsystemer og forretningsgange, der er betryggende efter organisationens, forvaltningens og enhedens forhold. Dette indebærer, at det overordnede kontrolmiljø og de organisatoriske rammer understøtter et velfungerende ledelses- og kontrolsystem, og at der på de enkelte aktivitetsområder er beskrevet og implementeret interne kontroller, som reducerer risikoen for væsentlige fejl og mangler i kommunens administration til et acceptabelt niveau. Områder, hvor besvigelsesrisikoen er væsentlig, skal ligeledes identificeres. Der skal være etableret forretningsgangsbeskrivelser og interne kontroller inden for de væsentligste områder, som anses for dækkende til imødegåelse af risikoen for besvigelser.

Intern Revision har foretaget en opfølgning på forvaltningernes arbejde med handleplaner for 2022 og en vurdering af forvaltningernes handleplaner for 2023. Formålet er at vurdere, hvorvidt ledelsen i tilstrækkelig grad har identificeret de væsentlige risikoområder og har tilrettelagt kontrolsystemer og forretningsgange, der er betryggende efter organisationens, forvaltningens og enhedens forhold.

Det er vores vurdering, at forvaltningernes handleplaner for 2022 er igangsat som planlagt, og at handleplanerne for 2023, såfremt de gennemføres som planlagt, fremadrettet vil kunne medvirke til at håndtere de væsentlige risikoområder hensigtsmæssigt og betryggende i kontrolmæssig henseende.

Det bemærkes, at såfremt der er områder, som ikke bliver gennemført i overensstemmelse med handleplanerne, kan der være risiko for, at disse ikke administreres hensigtsmæssigt og betryggende.

6. Redegørelse for den udførte finansielle revision

Ved vores rapportering i denne beretning er der alene foretaget en overordnet beskrivelse af revisionen for de enkelte områder. Der er ikke specifikt redegjort for de revisionshandlinger, vi har foretaget under de enkelte områder.

For de områder, som har givet anledning til bemærkninger, er disse anført ovenfor. Nedenfor er kortfattet omtalt revisionen på de områder, som ikke har givet anledning til revisionsbemærkninger.

6.1 Årsregnskabs opbygning og indhold

Kommunens forretningsgange vedrørende regnskabsaflæggelse er gennemgået. Ved gennemgangen har vi vurderet, om kommunen i tilstrækkelig grad sikrer korrekt regnskabsaflæggelse ved hjælp af procedurer, ansvarsplacering og ledelsestilsyn, herunder anvendelse af materialeplaner og andre styringssystemer.

6.2 Udligning, tilskud og skatter

Tilskud, udligning og skatter er stikprøvevis sammenholdt med de fra Skattestyrelsen modtagne opgørelser, 12-dels-afregninger m.m., ligesom vi har gennemgået bogføringen af grundskyld og ejendomsskatter til kommunens opgørelser.

6.3 Lønområdet

Revisionen har omfattet:

1. Revision af de interne forretningsgange og kontroller

Revisionen har omfattet vurdering og test af de tilrettelagte kontroller på lønområdet, både automatiske applikationskontroller samt manuelle kontroller.

2. Sagsbehandling samt lønudbetaling

Fra lønsystemet er udvalgt et antal lønsager for tjenestemænd, funktionærer, tjenestemandspensioner og timelønnede inden for kommunens forskellige forvaltningsområder. For de udvalgte personer er der detaljeret gennemgået og sammenholdt de udbetalte lønninger, tillæg, diæter og reguleringer mv. med lønkontorets sagsakter og det fra KL modtagne kontrolmateriale i form af lønoverenskomster, lønoversigter og cirkulæreskrivelser angående konkrete afgørelser m.m.

3. Kontrol og revision af de generelle sikkerhedsprocedurer

Ifølge aftale har vi foretaget gennemgang af særligt udvalgte personer til sikring af korrekt aflønning til denne personkreds.

Gennemgangen for 2022 har ikke givet anledning til kritiske bemærkninger.

Der er rapporteret 1 observation til ledelsen, som anses for væsentlig, uden at give anledning til bemærkning. En risiko anses for væsentlig, såfremt der er en middel grad af sandsynlighed for, at forholdet indtræffer og/eller har en vis effekt og/eller har en vis udbredelse uden at være væsentligt for årsregnskabet. Observationen kan henføres til:

- Fejl og mangler i enkeltsager vedrørende lønninger og vederlag

6.4 Omkostningsdisponering og udbetalinger

Revisionen har omfattet en vurdering af de tilrettelagte kontroller vedrørende omkostningsdisponering og anvendelse af betalingssystemer.

Vi har foretaget test af kommunens interne kontroller vedrørende godkendelser i Kvantum og har herudover, via udtræk fra Kvantum, foretaget en analyse af den indbyggede funktionsadskillelse via de roller og autorisationer, der er tildelt de enkelte medarbejdere.

Pengeoverførsler gennem udbetalingsystemer indebærer en iboende risiko for besvigelser, idet medarbejdere med adgang til systemet kan oprette og ændre pengestrømme med personlig vinding for øje.

Til imødegåelse heraf etableres der et betryggende kontrolmiljø, som sikrer kontrol af oprettelse/ændring af betalings- og/eller ydelsesmodtager (legalitetskontrol).

Ledelsen har ansvaret for tilrettelæggelsen af hensigtsmæssige og betryggende legalitetskontroller.

Gennemgangen for 2022 har givet anledning til 1 kritisk bemærkning. Der henvises til afsnit 3, bemærkning nr. 1.

Der er endvidere rapporteret 5 observationer til ledelsen, som anses for væsentlige, uden at give anledning til bemærkning. En risiko anses for væsentlig, såfremt der er en middel grad af sandsynlighed for, at forholdet indtræffer og/eller har en vis effekt og/eller har en vis udbredelse uden at være væsentligt for regnskabet. Observationerne kan henføres til:

- Funktionsadskillelseskonflikter i Kvantum
- Den udførte stikprøvekontrol af bilag, som foretages i KS
- Manglende rettidig betaling af leverandørfakturaer

- Manglende forretningsgange vedrørende anvendelse af KMD-Udbetaling
- Manglende gennemførelse og implementering af automatisk stikprøvekontrol

Elektroniske betalingssystemer

Vi har foretaget revision af de elektroniske betalingssystemer. Vi har i denne forbindelse blandt andet kontrolleret, at der er funktionsadskillelse ved udbetaling fra kommunens hovedkonti.

Det skal oplyses, at på en lang række af kommunens institutioner er medarbejderne tildelt firmadankort og har enefuldmagt til at disponere på institutionens bankkonti. Manglende funktionsadskillelse på likvidområdet øger risikoen for, at tilsigtede og utilsigtede fejl begås. På disse konti indestår som regel alene mindre beløb, således at eventuelle fejl vedrørende disse konti ikke kan medføre en væsentlig fejl i kommunens regnskab som helhed.

6.5 Sociale udbetalingssystemer

Erklæring fra KMD's og KOMBIT's revisorer vedrørende udbetalinger gennem de sociale udbetalingssystemer er redegjort i vores beretning vedrørende udgifter, der er omfattet af statsrefusion, hvoraf det fremgår:

"Kommunen skal sikre, at der foreligger en uafhængig revisorerklæring om, at det pågældende system fungerer i et edb-miljø med en tilfredsstillende system- og datasikkerhed, og at de interne kontroller i systemerne sikrer en fuldstændig og nøjagtig behandling af godkendte transaktioner..."

For den del af de generelle it-kontroller, som udføres af KMD og KOMBIT, har vi i april 2023 modtaget erklæringer for de fælles kommunale systemer samt håndtering af personoplysninger.

Det er vores vurdering, at kommunen har overholdt kravene jf. bekendtgørelse om statsrefusion § 26.

6.6 Sociale områder med statsrefusion

Vores revision af de sociale områder har blandt andet omfattet en gennemgang af sagsbehandlingen og refusionsanmeldelserne og er udført i overensstemmelse med ressortministeriets retningslinjer, jf. særskilt beretning herom.

6.7 Øvrige revisionsområder

Kommunens øvrige udgifter og indtægter er sammenholdt med årets budget og forudgående års regnskabstal, og større afgivelser er stikprøvevis undersøgt. Indtægterne er herudover analyseret og indgår i rotationsplan, hvor vi stikprøvevis har foretaget test af forretningsgange, interne kontroller og bilag.

6.8 Omkostningsbaseret regnskab

I overensstemmelse med reglerne udarbejder kommunen ikke et omkostningsbaseret driftsregnskab, men den udvidede balance, hvor målingen af aktiver og passiver er baseret på omkostningsbaserede principper, sker fortsat, idet til- og afgang sker direkte på kommunens egenkapital.

Vi har foretaget test af kommunens afstemning mellem finanssystemet og øvrige brugersystemer (anlægskartotek mv.). Vi har herudover foretaget test af kommunens kontrol af, at:

- alle væsentlige anlægsaktiver, gældsposter og forpligtelser er medtaget
- alle aktiver og passiver tilhører kommunen og kan henføres til allerede gennemførte transaktioner
- alle beregninger og registreringer foretages i overensstemmelse med kommunens regnskabspraksis
- alle væsentlige regnskabsmæssige skøn er beskrevet og dokumenteret i fornødent omfang.

6.9 Finans- og regnskabssystemet samt finansiell status

Vi har foretaget test af kommunens afstemning mellem finanssystemet og øvrige brugersystemer, herunder afstemning af fejlkonti. Vi har herudover foretaget test af kommunens kvalitetssikrede balancekonti, herunder

fuldstændigheden af, at alle konti er afstemt. Vi har endelig foretaget test af kommunens afstemning af finanssystemet til årsregnskabet inkl. oversigter, samt at årsregnskabet overholder lovgivningens regler.

6.10 Økonomistyring og bevillingssystemet

Vi har foretaget gennemgang og test af, hvorvidt de udmeldte regler for budgetopfølgning er overholdt, at der anvendes hensigtsmæssige skabeloner, som sikrer, at det materiale, som forvaltningerne anvender i forbindelse med budgetopfølgningen, giver en ensartet løbende budgetopfølgning: Endvidere at der er indhentet de nødvendige tillægsbevillinger, og at der i forbindelse med regnskabsafslutningen er afgivet tilstrækkelige regnskabsforklaringer, hvor der er konstateret væsentlige afvigelser i forhold til budgettet.

6.11 Lånoptagelse

Vi har stikprøvevis påset, at lånebekendtgørelsens regler er overholdt.

6.12 Gennemgang af generelle it-kontroller

Generelle it-kontroller er de kontroller, som ledelsen har etableret i og omkring kommunens væsentlige it-platforme med henblik på at opnå en velkontrolleret og sikker it-anvendelse og dermed understøtte en pålidelig databehandling i it-baserede forretningsprocesser.

Som led i revisionen af Københavns Kommune har vi revideret den del af de generelle it-kontroller, som vi vurderer relevante for aflæggelse af en årsrapport, der giver et retvisende billede uden væsentlig fejlinformation, og som er i overensstemmelse med de lovgivningsmæssige krav.

Formålet har været at vurdere, om ovennævnte generelle it-kontroller er udformet og implementeret på en hensigtsmæssig måde.

Revisionen af de generelle it-kontroller har ikke omfattet en vurdering af kontrol- og sikkerhedsniveauet i de enkelte brugersystemer, herunder automatiske kontroller i de administrative processer og logiske adgangsrettigheder til udførelse af forretningsaktiviteter i brugersystemerne.

På baggrund af vores revision af de generelle it-kontroller, som vi har vurderet relevante for at understøtte revisionen af årsrapporten for Københavns Kommune, har vi ikke identificeret væsentlige svagheder ud over de i beretningen omtalte forhold i afsnit 3.

6.13 Balanceposter

Kommunens forretningsgange vedrørende regnskabsaflæggelse er gennemgået. Ved gennemgangen har vi vurderet, om kommunen i tilstrækkelig grad sikrer korrekt regnskabsaflæggelse ved hjælp af procedurer, ansvarsplacering og ledelsestilsyn, herunder anvendelse af vejledninger og andre styringssystemer vedrørende balancens poster.

Revisionen har omfattet en gennemgang af design og implementering af de vedtagne forretningsgange og interne kontroller samt test af effektiviteten af disse.

Jævnfør de gældende regler, skal enhver afstemning specificeres i de obligatoriske afstemningsskabeloner, ligesom alle afstemningsansvarlige skal registrere status på deres afstemninger i afstemningsrapporteringen i kommunens økonomisystem.

6.14 Obligatoriske oversigter til regnskabet

Vi har gennemgået de obligatoriske oversigter til regnskabet. Gennemgangen har givet anledning til enkelte observationer, som ikke væsentlige eller kritiske.

6.14.1 Tidsmæssig placering af revisionen

Revisionen gennemføres dels i løbet af året og dels i forbindelse med regnskabsafslutningen og har for revisionen af årsregnskabet 2022 været planlagt således:

	Måned
Indledende revisionsplanlægning	Dec. 2021
Detaljeret revisionsplanlægning	August 2022
Løbende revision (forretningsgange m.m.)	Okt./nov. 2022
Afrapportering løbende revision	Dec. 2022
Statusrevision	April/maj 2023
Årsregnskab gennemgået	Maj 2023
Afrapportering revision (statusnotat), deltagelse i direktionmøder samt møde i revisionsudvalget, hvor statusnotat er gennemgået	Maj/juni 2023
Revisionsberetninger endelige	Juni 2023
Deltagelse i ØU-møde, hvor årsregnskab/revisionsberetning behandles	Sep. 2023

6.14.2 Væsentlighedsniveau

Vi har fastlagt væsentlighedsniveauet ud fra en faglig vurdering og de finansielle nøgletal. Væsentlighedsniveauet er på denne baggrund fastsat til 500 mio.kr.

Væsentlighedsniveauet er identisk med sidste år.

Vi rapporterer alle identificerede fejl over 25 mio.kr. Der henvises til afsnit 8.2, hvor ikke-korrigerede fejl i årsregnskabet er oplyst.

7. Juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision

Den juridisk-kritiske revision og den lovpligtige forvaltningsrevision er udført som en integreret del af den løbende finansielle revision. Forvaltningsrevision og juridisk-kritisk revision gennemføres i henhold til standarderne for offentlig revision (SOR).

Standarderne har til formål at sikre en ensartet revision på det offentlige område på tværs af forskellige offentlige institutioner og indeholder derfor et antal pligtige plantemaer, der skal gennemgås som led i dels SOR 7 forvaltningsrevisionen (5 plantemaer), dels SOR 6 den juridisk-kritiske revision (6 plantemaer), i det omfang disse er relevante. Derudover skal det overvejes, hvorvidt der er behov for at udvælge andre områder til revision.

Revisionen af de pligtige plantemaer i henhold til SOR gennemføres efter en rotationsplan, således at de pligtige områder er dækket over en 5-årig periode. Rotationsplanen er som følger (reduceret til 4 år som følge af, at vi fratræder som revisor i 2022):

Plantema	Tidspunkt for gennemgang			
	2019	2020	2021	2022
Aktivitets- og ressourcestyring	X	X	X	X
Mål og resultatstyring	X	X	X	X
Styring af offentlige indkøb		X		X
Budgetstyring af flerårige projekter			X	
Styring af offentlige tilskudsordninger	X	X	X	
Gennemførelse af indkøb		X		X
Løn- og ansættelsesmæssige dispositioner	X	X	X	X
Gennemførelse af salg		X	X	
Myndigheders gebyropkrævning	X	X	X	X
Afgørelse om tildeling af tilskud mv.	X	X	X	X
Rettighedsbestemte overførsler	X	X	X	X

7.1 Juridisk-kritisk revision

Juridisk-kritisk revision er revisionen af, hvorvidt administrationen har overholdt gældende love og regler – primært af administrativ karakter. Revisionen udføres ved, at der det enkelte år udvælges enkelte regelsæt til kontrol med afsæt i en vurdering af væsentlighed og risiko.

I 2022 har revisionen blandt andet omfattet en stikprøvevis vurdering af:

- Overholdelse af Budget- og Regnskabssystemet for kommuner samt af bevillingsregler
- Overholdelse af lånebekendtgørelse (opgørelse af låneramme, lånoptagelse, kassekreditregel m.m.)
- Overholdelse af overenskomster, lokalaftaler og regler ved lønudbetaling, herunder overholdelse af ansættelsesbevisloven
- Overholdelse af skattelovgivning med hensyn til tilbageholdelse, indberetning og afregning af skatter relateret til lønudbetalinger
- Overholdelse af den sociale lovgivning ved sagsbehandling på det sociale område
- Overholdelse af obligatoriske krav ved udarbejdelse og aflæggelse af årsregnskabet
- Overholdelse af lovkrav for beregning og opkrævning af takster.

Vores gennemgang har ikke givet anledning til bemærkninger eller kommentarer ud over de i beretningen anførte bemærkninger samt særlige undersøgelser af dyberegående forvaltnings-/juridisk-kritisk revisionsmæssig karakter.

Derudover er foretaget specifikke undersøgelser på konkrete områder.

7.2 Lovpligtig forvaltningsrevision

Forvaltningsrevisionen har omfattet vores vurdering af, om der er udvist skyldige økonomiske hensyn, og at der er disponeret i overensstemmelse med de overordnede målsætninger således, som de er udtrykt blandt andet i de vedtagne bevillinger og i budgetforudsætningerne.

Vi har især baseret vores konklusion om skyldig økonomisk hensyntagen ved forvaltningen på vores gennemgang af kommunens økonomistyring og interne kontrolsystem. Herudover har vi i forbindelse med den udførte revision foretaget vurdering af de forvaltningsmæssige aspekter af udvalgte enkelttransaktioner.

Konkret er således foretaget:

- Gennemgang og vurdering af kommunens løbende økonomistyring/budgetopfølgning, herunder konkret foretaget gennemgang og vurdering af tilrettelagte ledelsestilsyn i forbindelse hermed.
- Gennemgang og vurdering af kommunens indkøbsregler/indkøbspolitikker. I forbindelse med vores revision af omkostningsdisponeringen har vi stikprøvevist efterprøvet, hvorvidt kommunen har udvist sparsommelighed.

Vores gennemgang har ikke givet anledning til bemærkninger eller anbefalinger ud over de i beretningen anførte bemærkninger samt særlige undersøgelser af dyberegående forvaltnings-/juridisk-kritisk revisionsmæssig karakter.

7.3 Dyberegående forvaltnings-/juridisk-kritisk revision

Intern Revision har i forlængelse af tidligere år foretaget dyberegående forvaltningsrevision inden for nedenstående områder:

7.3.1 Tværgående - Aftalecompliance Indkøb

Med en samlet indkøbsvolumen på 5.117 mio.kr. vil Københavns Kommune bruge sin indkøbsvolumen til at sikre sig de bedste og billigste indkøbsaftaler, så der kan frigøres ressourcer, som kan bruges på kerneopgaverne og bedre service til borgerne.

Ultimo marts 2022 havde forvaltningerne ifølge kommunens aftalecompliance-rapporter gennemsnitligt opnået en aftalecompliance på ca. 25%. Det vil sige, at ud af det samlede indkøb på 5.117 mio.kr. er ca. 1.279 mio.kr. købt hos de rigtige leverandører til den rigtige pris.

Vi har undersøgt, hvad der skal til for at øge forvaltningernes aftalecompliance væsentligt.

En stor del af forvaltningernes indkøb foretages på relativt få leverandører. Vores gennemgang har vist, at forvaltningerne ved en øget fokusering på 230 konkrete leverandører bør kunne hæve forvaltningernes aftalecompliance fra de gennemsnitlige 25% til mellem 56% og 80% afhængigt af forvaltning. Vi har givet forvaltningerne nogle konkrete anbefalinger til, hvordan de kan lykkes med det.

Den samlede konklusion vedrørende gennemgang af de største leverandører viser, at indkøbene i overvejende grad foretages på aftaler, men at forskellige tekniske forhold i forbindelse med købet og registreringen i kommunens indkøbssystem bevirker, at indkøb ikke bliver registreret korrekt.

Intern Revision forventer, som led i revisionen for 2023, at følge op på forvaltningernes indsats i forhold til ovenstående anbefalinger og sætte fokus på de resterende leverandører, som forvaltningerne anvender.

Ovenstående er et sammendrag af syv forvaltningsspecifikke rapporter vedr. aftalecompliance gennem Kvantum Indkøb.

7.3.2 ØKF – Business cases på indkøbsområdet

Som en del af kommunens effektiviseringsstrategi indgår effektiviseringscases på indkøbsområdet med ca. 50 mio.kr. årligt som et bidrag til, at forvaltningerne kan opnå deres effektiviseringsmåltal.

Effektiviseringer på indkøbsområdet er generelt fornuftige effektiviseringer. Kan man købe det samme bare til en lavere pris, frigør man ressourcer, uden at det går ud over kvaliteten.

Undersøgelsen har vist, at der ved opgørelsen af business cases for konkrete indgåede indkøbsaftaler anvendes en metode med stor involvering af forvaltningerne, som sikrer, at det opgjorte effektiviseringspotentiale i al væsentlighed er realiserbart, hvis indkøbsaftalerne benyttes som forventet.

Metoden medfører, at det vil være muligt at beregne effektiviseringer på samme indkøbskategori flere gange, såfremt indkøbsaftalerne ikke benyttes som forventet. Konsekvensen for forvaltningerne og de decentrale enheder vil være, at de vil kunne blive pålagt de samme effektiviseringer flere gange.

I beregningerne korrigeres for udgifter på områder, som er takstfinansieret. Dette er begrundet med, at effektiviseringen medfører lavere takster for borgere og andre kommuner og dermed ikke direkte er en gevinst for KK. Det anbefales, at det overvejes også at beregne effektiviseringerne på takstfinansierede områder, selvom det ikke kan medregnes i forvaltningernes årlige effektiviseringsmåltal.

Herudover skal det bemærkes, at delaftaler, som efter udbud samlet set medfører en højere pris på aftalen, indgår i den samlede business case for året med 0 kr. Der er således udelukkende fokus på de fremtidige effektiviseringer og ikke gennemsigthed i de udbudte aftaler, hvor udgifterne bliver større.

Endelig har vi konstateret, at effektiviseringerne beregnes ud fra 100% compliance og fordeles på forvaltningerne i forhold til indkøbsvolumen i den foregående periode, uden hensyn til om de enkelte forvaltninger har købt ind til den rigtige pris. Det er vores vurdering, at effektiviseringer ikke bør ramme dem, der har købt ind til den rigtige pris. Vi anbefaler derfor, at effektiviseringerne fordeles til forvaltningerne i forhold til aftaleanvendelsen.

7.3.3 SOF – Udgifter til alkoholbehandling

Udgifterne til ambulans alkoholbehandling i Københavns Kommune er siden 2018 steget med 33,5% fra 51,6 mio.kr. til 68,9 mio.kr. Stigningen på 17,3 mio.kr. kan væsentligst henføres til udgifter til private og andre kommuners tilbud, som er steget med 21,4 mio.kr. Udgifterne til kommunens egne tilbud er til gengæld faldet med 4,1 mio.kr.

Udviklingen, som forventes at fortsætte, har medført et behov for en forbedret styring af området for at kunne forklare og styre udviklingen.

Ambulant alkoholbehandling er omfattet af "Selvhenvender-princippet". "Selvhenvender-princippet" indebærer, at borgere selv kan henvende sig til at blive indskrevet til ambulans alkoholbehandling hos en kommunal eller en privat udbyder uden forudgående kommunal visitation. Endvidere skal behandling og rådgivning til alkoholafhængige ydes anonymt, hvis borgeren ønsker det.

Der ligger væsentlige hensyn bag både selvhenvender-princippet og muligheden for at modtage behandlingen anonymt. Disse hensyn betragtes som rammevilkår, selv om det udfordrer styringen, når borgere kan møde anonymt op på eksterne behandlingssteder for at modtage behandling og rådgivning på kommunens regning.

Vi har derfor set på, hvilke muligheder kommunen har for at få indsigt i og vurdere den betaling, der opkræves, herunder hvilken behandling og rådgivning der er dækket af betalingen.

I flere tilfælde er det konstateret, at der ikke er åbenhed og gennemskuelse i eksterne behandlingssteders aftaler, ligesom der er eksempler på forskelle i de opkrævede beløb og de i aftalen anførte priser.

Københavns Kommune har gennem længere tid, både via 6-by samarbejdet og henvendelser til KL, gjort opmærksom på kommunens udfordringer i forhold til manglende gennemsigtighed i forhold til, hvad der betales for. I bemærkninger til Sundhedsloven §141 er det anført, at:

- "For behandlingssteder, som en kommunalbestyrelse ikke selv har etableret, vil det, som det er tilfældet forud for lovens ikrafttræden, jf. sundhedslovens § 141, stk. 3, fortsat være et krav, at behandlingsstedet har en aftale med minimum én kommune for, at behandlingsstedet kan indgå i kommunalbestyrelsens tilbud om alkoholbehandling. Dette følger af kommunernes behov for økonomisk styring af området og er nødvendigt for, at kommunerne kan budgettere og lave en samlet plan for indsatsen".

Det er vores forståelse, at bemærkningerne lægger op til, at hvis en kommune anvender et behandlingssted, så skal kommunen have mulighed for at få den aftale, som en anden kommune har indgået på egne og andre kommuners vegne, udleveret. Det er således vores opfattelse, at aftalerne skal være offentligt tilgængelige.

Socialtilsynet bør som led i deres tilsynsforpligtigelse sikre, at behandlingsstedets aftale samt stedets eventuelle kvalitetsstandard offentliggøres enten på behandlingsstedets hjemmeside eller på Tilbudsportalen.

Sundhedsstyrelsen har i 2019 gennemført et "Servicetjek af offentligt finansieret alkoholbehandling" i overensstemmelse med beslutning af Folketinget 29. januar 2019. I forhold til en forbedring af den kvalitative styring nævner rapporten bl.a., at forpligtigende nationale kvalitetsstandarder for alle behandlingssteder, både offentlige og private, kan bidrage til at øge kvalitetsniveauet og patientsikkerheden.

Nationale kvalitetsstandarder som alle, der ønsker at tilbyde alkoholbehandling, skal følge, kan øge sandsynligheden for, at den behandling, som patienten får, er evidensbaseret og kvalitetssikret. Herudover kan kvalitetsstandarder bidrage til at fastholde et vist serviceniveau for kommunens alkoholbehandling, og de kunne bruges til at fastlægge en standard for de private udbydere ydelser på alkoholbehandlingsområdet. Endelig kan en national standard medvirke til at afgrænse, hvad der er omfattet af ambulans alkoholbehandling og dermed omfattet af "Selvhenvender-princippet".

Det er vores opfattelse, at fraværet af en forpligtende national kvalitetsstandard, alt andet lige bør gøre det vanskeligt for Socialtilsynet at vurdere, om behandlingsstederne har en påviselig god kvalitet.

Samlet set er det vores vurdering, at der ikke er så meget mere Københavns Kommune selv kan gøre i forhold til at forbedre den økonomiske og kvalitative styring vedrørende ambulans alkoholbehandling. Forbedringerne skal komme fra enten tilsynsmyndigheden eller lovgiverne.

Anbefalinger

På den korte bane er det væsentligt, at Socialtilsynet (tilsynsmyndigheden) medvirker til at sikre, at der er åbenhed og gennemsigtighed i de aftaler, herunder ydelser og priser, som godkendelsen af behandlingsstedet hviler på. Uden gennemsigtighed vil kommunerne fortsat skulle betale regninger til visse leverandører uden at vide, om det er den aftalte pris og uden at vide, hvad der reelt betales for.

Med henblik på at gøre samarbejdsaftalerne mere ensartede og sikre, at de omfatter de nødvendige forhold herunder takster for ydelser og delydelser, bør de udarbejdes i henhold til anerkendt skabelon. Det kunne gøres til en betingelse for godkendelse af Socialtilsynet, at aftalen skal anvende ansøgningsskema, som fremgår af bilag 4 til "Retningslinjer for kommunal godkendelse af alkoholbehandlingssteder", som tidligere er blevet benyttet. Vi tilslutter os Sundhedsstyrelsens anbefaling om, at der bliver udarbejdet en national forpligtigende kvalitetsstandard, som medvirker til at afgrænse, hvad der er omfattet af ambulans alkoholbehandling og dermed omfattet af "Selvhenvender-princippet".

I forhold til lovgivningen på området blev der den 8. oktober 2020 fremlagt et lovforslag vedrørende bedre styring af offentligt finansieret behandling for alkoholmisbrug m.v. Lovforslaget adresserer visse af de problemstillinger, som der er bred enighed om, giver udfordringer for kommunerne. Lovforslaget blev ikke vedtaget og vi har ikke kendskab til, om der er planlagt lovgivningsmæssige ændringer på området.

Afslutningsvis anbefaler vi, at Københavns Kommune evt. via en kampagne i kommunen gør opmærksom på, at kommunen tilbyder både ambulans og anonym alkoholbehandling til byens borgere.

7.3.4 ØKF - Huslejemodellen

Huslejemodellen i Københavns Kommune er et styringsinstrument, som regulerer prissætning og afregning internt i KK for de lejemål, der indgår i den kommunale serviceproduktion, herunder skoler, dagtilbud og administration.

Huslejemodellen er etableret med henblik på:

- At optimere arealanvendelsen samt understøtte tværgående prioritering af KK's lejemål
- At realisere et totaløkonomisk effektiviseringspotentiale via stordriftsfordele

Hermed menes, at modellen, udover at fungere som generel reguleringsmekanisme, bør medvirke til, at forvaltningerne har incitament til at optimere anvendelsen af de KK-ejede lejemål samt at der ikke skabes u hensigtsmæssig tomgang eller frasalg af KK-ejede lejemål med et langsigtet anvendelsespotentiale.

Modellen genererer interne afregninger i kommunen for ca. 2,3 mia. kr. om året, hvoraf ca. 2,0 mia. kr. er forvaltningernes huslejebetalinger. Den resterende del vedrører drift, forbrug og administration.

Formålet med undersøgelsen er at afdække, om huslejemodellen understøtter effektiv tværgående forvaltning af KK's arealer og huslejudgifter.

Med undersøgelsen afdækkes om huslejemodellen:

- Som reguleringsmekanisme giver forvaltningerne tilstrækkeligt incitament til at optimere deres arealanvendelse, herunder til at indgå i effektiviseringscases.
- Som styringsmekanisme bidrager til totaløkonomisk hensigtsmæssige beslutninger for KK som helhed.

Huslejemodellen regulerer ca. 2,4 mio. m², som anvendes af KK. Arealerne er fordelt på ca. 1.900 lejemål, som er enten KK-ejede eller hvor KK lejer sig ind hos 3. mand.

Huslejemodellen indebærer, at den enkelte forvaltning selv kan disponere over den huslejebesparelse, der opnås ved at flytte til et billigere lejemål, og at KEID bevarer indtægtskravet i de KK-ejede lejemål, der fraflyttes.

Det er vores vurdering, at huslejemodellen generelt fungerer som en fornuftig reguleringsmekanisme, der medvirker til, at forvaltningerne har incitament til at optimere anvendelsen af deres respektive KK-ejede lejemål. Samtidig er omkostningerne ved at administrere modellen minimale.

Vi vurderer derudover, at det bør overvejes at tilrette huslejemodellen med henblik på at øge dens effektivitet som styringsmekanisme, således at den i højere grad bidrager til totaløkonomisk hensigtsmæssige beslutninger.

En foranalyse, som KK har fået udarbejdet, viser, at der er et uudnyttet effektiviseringspotentiale på ca. 32 mio. kr. i KK's administrative lejemål. Potentialet er relativt stort, da lejemålene, der er omfattet af analysen, udgør ca. 6% af de samlede arealer, der anvendes af KK. Ifølge analysen vil potentialet bedst kunne realiseres, hvis der udvikles en fælles strategi for KK's administrative lejemål. Vi anbefaler, at der arbejdes videre med en sådan fælles strategi. Selvom potentialet ikke er direkte skalerbart, anbefales desuden, at der udarbejdes en tilsvarende analyse for de borgerrettede arealer.

Når et KK-ejet lejemål fraflyttes, har KEID, i kraft af indtægtskravet, incitament til at søge lejemålet afhændet, hvis dette, efter forudgående høring i forvaltningerne, ikke umiddelbart kan genudlejes. Dette har medvirket til, at KK løbende har frasolgt ejendomme selvom der ville kunne opstå et behov for dem på længere sigt. Samtidig er forvaltningernes huslejudgifter til 3. mandslejemål over tid steget til ca. 400 mio. kr., svarende til ca. 20% af de samlede huslejudgifter. 40% af arealerne i disse 3. mandslejemål anvendes til administration. I modsætning til de KK-ejede lejemål, som er købt og betalt, så påvirker huslejudgifter til 3. mandslejemål KK's service-måltal og binder samtidig KK mange år ud i fremtiden.

Vi anbefaler, at ovenstående indgår i en fælles strategi for KK's administrative lejemål, og at det overvejes at etablere en pulje til at bibeholde de fraflyttede KK-lejemål, som har et langsigtet anvendelsespotentiale.

Sideløbende med at udgifterne til 3. mandslejemål er steget, viser vores gennemgang, at KK har en række tomme lejemål, som har afventet anlægsfinansiering til renovering eller ombygning i gennemsnitligt 4 år. Det anbefales derfor, at der etableres en systematisk opfølgning vedrørende tomgang, og at tomme lejemål i højere grad indgår i KK's samlede plan for anlægsinvesteringer.

7.3.5 Revision af kommunale museer

Ifølge vores revision af kommunale museer er følgende foretaget:

Thorvaldsens Museum

- Beholdningseftersyn er udført den 19.10.2022. Ingen væsentlige bemærkninger.
- Samlingsrevision er udført den 03.11.2022. Ingen bemærkninger.

Københavns Museum

- Beholdningseftersyn er udført den 19.10.2022. Ingen bemærkninger.
- Samlingsrevision er udført den 12.12.2022. Ingen bemærkninger.

8. Øvrige oplysninger

8.1 Ledelsens regnskaberklæring

Som led i revisionen af vanskeligt reviderbare områder har direktionen afgivet regnskaberklæring over for os for regnskabsåret.

8.2 Ikke-korrigerede fejl i årsregnskabet

I henhold til internationale standarder om revision skal vi informere om forhold, som ikke er korrigeret i årsregnskabet. Denne oplysning skal gives for at sikre, at Borgerrepræsentationen er orienteret herom.

De fejl, der findes efter afslutningen af regnskabet, og som ikke er væsentlige, rettes som hovedregel ikke i regnskabet for det afsluttede år, og det er derfor naturligt, at der vil være enkelte ikke-korrigerede forhold i det endelige årsregnskab.

I forbindelse med regnskabsaflægningen er der konstateret følgende forhold, der ikke er indarbejdet i årsregnskabet:

	Udgifts- baseret regnskab mio.kr.	Aktiver mio.kr.	Gæld mio.kr.	Egen- kapital mio.kr.
Regnskab overdraget til revisionen 4. maj 2023	-859	61.641	-33.858	-27.783
Klassifikationsfejl - Anlæg under opførelse		-1.691		
Klassifikationsfejl – Manglende aktivering bygninger		1.691		
Afledt effekt – Manglende anlægstilførsel		132		-132
Afledt effekt – Manglende afskrivninger		-109		109
Foretagne korrektioner	0		0	
Korrigeret regnskab	-859	61.664	-33.858	-27.806
Afstemning af balancen (rev.bem. 3)	37	-13	-6	19
Ikke-korrigerede fejl	37	-13	-6	19
Efter reguleringer pr. 31.12.2022	-822	61.652	-33.864	-27.787

ØKF's direktion har over for os bekræftet, at effekten af foranstående ikke-korrigerede forhold enkeltvis og sammenlagt efter direktionens opfattelse er uvæsentlig for årsregnskabet som helhed.

Under hensyntagen til omfang og art af de konstaterede forhold, kan vi tilslutte os denne vurdering.

8.3 Eftersyn af Borgerrepræsentationens beslutningsprotokoller og overholdelse af god bogføringskik

Til brug for vores revision har vi gennemgået Borgerrepræsentationens og de stående udvalgs beslutningsprotokoller. Vi har endvidere undersøgt, om kommunen på alle væsentlige områder overholder god bogføringskik, jf. Økonomi- og Indenrigsministeriets Budget- og regnskabssystem for kommuner.

8.4 Andre opgaver

Siden afgivelse af vores revisionsberetning for 2021 vedrørende årsregnskabet har vi udført følgende rådgivningsopgaver for kommunen:

- BYER-22-0014
- NSIS Konsulentbistand
- Rådgivning til drift og vedligeholdelse af SAP
- Assistance optimering af proces for periodeluk
- Konsulentbistand til kompetenceudvikling
- Bistand til fordelingsmodel TMF
- Bedre driftsledelse i TMF
- Proces for kloakering og udarbejdelse af analyse til beslutningsgrundlag vedr. kloaker i kolonihaver
- Serviceeftersyn af data i TMF
- Undervisning i risiko og intern kontrol

Revisorloven stiller skærpede krav til revisors uafhængighed, når der afgives erklæringer for kommuner, idet disse vurderes at have en særlig offentlig interesse. Inden vi accepterer rådgivnings- og assistanceopgaver, har vi i hvert enkelt tilfælde vurderet, om den stillede opgave kan vække tvivl om vores uafhængighed.

Siden afgivelse af vores revisionsberetning for 2021 har vi udarbejdet specifikke revisorerklæringer og revisionspåtegninger mv., jf. bilag 1.

9. Revisionens formål, udførelse og omfang samt ansvarsfordeling

I bilag 2 til vores beretning har vi beskrevet revisionens formål, udførelse og omfang, revisors rapportering samt ansvarsfordelingen mellem ledelse og revisor. Vi henviser hertil og kan supplerende oplyse, at beskrivelsen vil blive genoptrykt i revisionsberetningen for det regnskabsår, hvor der er valg til Borgerrepræsentationen.

10. Afslutning

10.1 Erklæring

Ifølge revisorloven er Københavns Kommune klassificeret som en virksomhed af særlig offentlig interesse. Som følge heraf stiller revisorloven, skærpede krav til både revisors og revisionsfirmaets uafhængighed, når der afgives erklæringer. Inden vi accepterer øvrige rådgivnings- og assistanceopgaver, vil vi i hvert enkelt tilfælde vurdere, om den stillede opgave kan vække tvivl om vores uafhængighed. Rådgivnings- og assistanceopgaver i andre situationer end de ovenfor anførte aftales særskilt i hvert enkelt tilfælde.


Vi skal bekræfte, at vi og Deloitte er uafhængige af Københavns Kommune.

Vi skal endvidere bekræfte, at vi under revisionen har modtaget alle de oplysninger, vi har anmodet om.

København, den 1. juni 2023

Deloitte

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 33 96 35 56



Jakob Boutrup Ditlevsen
statsautoriseret revisor

Bilag 1 Oversigt over de i årets løb afgivne revisorerklæringer og revisionspåtegninger mv.

Efter anmodning fra kommunen har vi afgivet erklæring på nedenstående regnskaber, opgørelser, indberetninger mv.:

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen, BIF

- Integrations- og beskæftigelsesambassadør for perioden 1. januar 2021 til 31. december 2021.
- IBBIS II for perioden 1. juni 2019 til 31. marts 2022
- Kompetent Arbejdskraft til Greater Copenhagen KAGC for perioden 1. december 2017 til 31. oktober 2021
- Flere skal med 2 for perioden 1. januar 2020 til 30. juni 2022
- National hotline mod ekstremisme og radikaliserings for perioden 1. januar 2022 til 31. december 2022.
- Pulje til uddannelsesløft 2022 for perioden 1. januar 2022 til 31. december 2022.
- Den Regional uddannelsespulje 2022 for perioden 14. december 2021 til 31. december 2022.

Jobrotation til særlige grupper med videregående uddannelse:

- Bostedet Caroline Amalie for perioden 3. september 2018 til 30. juni 2019.
- Gerbrandskolen for perioden 4. september 2018 til 25. januar 2019

Børne- og Ungdomsforvaltningen, BUF

- Skoletjenesten - Videntcenter for eksterne læringsmiljøer for perioden 1. januar 2022 til 31. december 2022.
- Flere pædagoger og pædagogiske assistenter til institutioner med mange 0-2-årige sårbare og udsatte børn for perioden 1. januar 2021 til 31. december 2021.
- Flere pædagoger og pædagogiske assistenter til institutioner for perioden 1. januar 2022 til 31. december 2022.
- Flere pædagoger til institutioner med mange børn i udsatte positioner for perioden 1. januar 2021 til 31. december 2021.
- Fagligt og ledelsesmæssigt kompetenceløft i dagtilbud for perioden 1. januar 2021 til 31. december 2021.
- Fagligt og ledelsesmæssigt kompetenceløft i dagtilbud for perioden 1. januar 2022 til 31. december 2022.
- Styrkede lege- og læringsmiljøer med fokus på børns sprog, kultur og natur for perioden 1. januar 2021 til 30. april 2021.
- Pulje om normeringer i daginstitutioner 2021 for perioden 1. januar 2021 til 31. december 2021
- Lettere behandlingstilbud i område Brønshøj Vanløse: Mind My Mind for perioden 12. november 2020 til 31. december 2021.
- Lavere sygefravær i Daglejen gennem stærkere arbejdsfællesskaber, forebyggende ergonomi og organisatorisk systematik for perioden 1. juli 2020 til 31. juni 2022.
- Københavns Kommune Musikskole for perioden 1. januar 2021 til 31. december 2021.

- Tilskud i forbindelse med COVID-19 kultur-, fritids-, børne-, og idrætsforeningerne mv. til trivsels- og bevægelsesaktiviteter samt sommerforløb for perioden 3. maj 2021 til 30. juni 2022.
- Havet – en lokal ressourcebaseret omverdensinddragelse for perioden 10. januar 2022 til 30. september 2022.
- Normeringspuljen 2022 for perioden 1. januar 2022 til 31. december 2022.
- MGK Hovedstaden for perioden 1. januar 2021 til 31. december 2021.
- Studieretning 4. kvartal 2022 for Sankt Annæ Gymnasium.
- Aktivitetsindberetning 4. kvartal 2022 for Sankt Annæ Gymnasium.
- Studieretning 1. kvartal 2022 for Sankt Annæ Gymnasium.
- Aktivitetsindberetning 1. kvartal 2022 for Sankt Annæ Gymnasium.
- MGK ved Sankt Annæ Gymnasium for perioden 1. januar 2021 til 31. december 2021.
- Oprettet studieretning for MGK 3. kvartal 2022.
- Årsregnskabet for gymnasiet Sankt Annæ for regnskabsåret 1. januar 2022 til 31. december 2022.
- Årsregnskabet for Europaskolen ved gymnasiet Sankt Annæ for regnskabsåret 1. januar 2022 til 31. december 2022.

Socialforvaltningen, SOF

- Sikkerhedskonsulenterne for perioden 1. januar 2021 til 31. december 2021.
- Koordinationsenheden for perioden 1. januar 2021 til 31. december 2021.
- Exit-Prostitution for perioden 1. september 2020 til 31. december 2021
- Flere hænder og mere kvalitet i ældreplejen for perioden 1. juli 2021 til 31. december 2021.
- Et sundt Ungeliv – et brugerinddragende udviklingsprojekt i Københavns Kommune for perioden 1. juli 2018 til 30. september 2021.
- Etablering af midlertidige nødovernatningstilbud for perioden 15. november 2021 til 31. marts 2022.
- Systematisk retsmedicinsk screening af børn ved mistanke om vold for perioden 1. april 2020 til 30. juni 2022.
- Bedre børneinddragelse i tilsyn med anbragte børn for perioden 13. maj 2016 til 31. juli 2021.
- Styrket uddannelsesindsatsen for unge over den undervisningspligtige alder på sikrede institutioner 2021 for perioden 1. januar 2021 til 31. december 2021.
- Varmepuljen, Pulje til økonomisk hjælp som følge af ekstraordinært høje varme- og elregninger for perioden 1. oktober 2021 til 30. april 2022.
- Bedre løsninger for hjemløse unge for perioden 1. april 2021 til 30. september 2022.
- Barndom i Balance – hjælp til børn og unge i familier med rusmiddelproblemer for perioden 1. januar 2022 til 31. december 2022.
- Familien viser vej for perioden 1. januar 2022 til 31. december 2022.
- Flere hænder og højere kvalitet i ældreplejen for perioden 1. januar 2022 til 31. december 2022.
- Lige muligheder for alle børn - et fælles ansvar for perioden 1. januar 2022 til 31. december 2022.
- Særlig indsats målrettet hjemløshed blandt grønlændere for perioden 1. januar 2021 til 30. juni 2022.
- Sikkerhedskonsulenterne for perioden 1. januar 2022 til 31. december 2022.
- Koordinationsenheden for perioden 1. januar 2022 til 31. december 2022.

- Koordinering af forebyggelse af opioid-overdosisdødsfald med Naloxon 2019-2021 for perioden 1. januar 2019 til 31. december 2022.
- Critical Time Intervention som styrket efterværn til tidligere anbragte ung for perioden 1. januar 2022 til 31. december 2022.
- ACT v. 2.0: samme tilgang - nye veje for perioden 1. oktober 2021 til 30. juni 2022.
- Styrke uddannelsesindsatsen for unge over den undervisningspligtige alder på sikrede institutioner 2022 for perioden 1. januar 2022 til 31. december 2022.
- Takstberegning for boformer der drives efter servicelovens §§109 og 110 for 2022.
- Takstberegning for boformer der drives efter servicelovens §§109 og 110 for 2023.
- Takstberegning for boformer der drives efter servicelovens §§109 og 110, genberegnet for Mændenes Hjem 2023

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen, SUF

- Stimulimidler Johannesgården for perioden 8. september 2021 til 30. juni 2022.
- Sammen om mindre fravær for perioden 1. april 2020 til 31. marts 2022.
- Stimulimidler Dronning Ingrid's Hjem for perioden 17. september 2021 til 30. juni 2022.
- Stimulimidler Tingbjerghjemme for perioden 8. september 2021 til 30. juni 2022.
- Stimulimidler Solgaven Valby for perioden 21. september 2021 til 30. juni 2022.
- Stimulimidler Plejecenter Aftensol for perioden 8. september 2021 til 30. juni 2022.
- Stimulimidler Rosenborgcentret for perioden 8. september 2021 til 30. juni 2022.
- Stimulimidler Nybodergården for perioden 16. september 2021 til 30. juni 2022.
- Stimulimidler Bomi-Parken for perioden 8. september 2021 til 30. juni 2022.
- Stimulimidler Langgadehus for perioden 8. september 2021 til 30. juni 2022.
- Stimulimidler Plejecentret Hørgården for perioden 8. september 2021 til 30. juni 2022.
- Stimulimidler Peder Lykke Centret for perioden 9. september 2021 til 30. juni 2022.
- Stimulimidler Klostergården for perioden 9. september 2021 til 30. juni 2022.
- Stimulimidler Bonderupgård for perioden 8. september 2021 til 30. juni 2022.
- Stimulimidler Højdevang Sogns Plejehjem for perioden 8. september 2021 til 30. juni 2022.
- Stimulimidler Plejehjemmet Hjortespring for perioden 27. september 2021 til 30. juni 2022.
- Stimulimidler Fælledgården for perioden 16. september 2021 til 30. juni 2022.
- Stimulimidler Bispebjerghjemmet for perioden 8. september 2021 til 30. juni 2022.
- Virtuelt mestringskursus for pårørende for perioden 1. december 2020 til 31. maj 2022.
- Slip hjemmeplejen fri for perioden 1. december 2020 til 30. september 2022.
- Tryghed i eget hjem for perioden 1. december 2020 til 30. juni 2022.

Teknik- og Miljøforvaltningen, TMF

- Områdefornyelsen i Indre Nordvest for perioden 12. november 2015 til 22. marts 2022.
- Områdefornyelsen i Ydre Nordvest for perioden 12. november 2015 til 22. marts 2022.
- Indkøb af Best-of-the-art-sorteringsanlæg til plastikaffald for perioden 19. november 2015 til 31. oktober 2019.
- Områdefornyelsen Kulbanekvarteret for perioden 12. november 2015 til 22. august 2021.
- Smart Data Platform for perioden 1. januar 2019 til 31. oktober 2021.
- Supercykelstier for perioden 1. januar 2019 til 31. december 2022.
- Kollegier – opgørelsen af udbetalt driftssikring i 2021 for perioden 1. januar 2021 til 31. december 2021.
- Indretning til Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsens Informations- og forvaltningssystem (BOSSINF-STB) for perioden 1. januar 2021 til 31. december 2021.
- Factual Findings on costs declared under Horizon 2020 for perioden 2020.
- URGE for perioden 2022.

Økonomiforvaltningen, ØKF

- Sustainable Urban Development for perioden 25. februar 2019 til 30. juni 2020.
- Indberetning af provenu af dækningsafgift på offentlige ejendomme for 2021.
- Københavns Kommunes indberetning og erklæring i henhold til bekendtgørelse nr. 1624 af 18. december 2017 om kommuners indberetninger og erklæringer efter elforsyningslovens §§ 37 og 37 a og varmforsyningslovens §§ 23 l og 23 m for 2021.
- Københavns Kommunes indberetning for 2022 i henhold til bekendtgørelse nr. 1212 af 14. oktober 2010 om kommuners indberetninger efter lov om kommuners afståelse af vandforsyninger eller spildevandsforsyninger i henhold til § 3 i bekendtgørelsen om rigtigheden og fuldstændigheden af kommunens indberetning i henhold til § 2 i bekendtgørelsen for 2022.
- Opgørelse af uhævede feriepenge fra Københavns Kommune for optjeningsperioden 1. maj 2019 til 31. august 2019 samt for optjeningsperioden 1. september 2020 til 31. august 2021.
- Indberetning af provenu af dækningsafgift på offentlige ejendomme for 2022.
- Refusionsopgørelse, tjenestemandspensioner for 2022.
- Refusionsopgørelse, lærerpensioner for 2022.
- Erklæring på saldoopgørelse af momsrefusion for 2022 pr. 31. december 2022.

Kultur- og Fritidsforvaltningen, KFF

- Nikolajs Kunsthals udstillingsprogram 2021 for perioden 4. januar 2021 til 31. januar 2022.
- Link Lives: Historical Big Data Link-Lives for perioden 1. januar 2021 til 15. juni 2022.
- Udvikling af "Anbefalinger til museernes forebyggende bevaringsindsats" for perioden 1. januar 2021 til 15. januar 2022.
- Nikolajs Kunsthals udstillingsprogram 2022 for perioden 1. januar 2022 til 31. december 2022.
- Grib engagementet for perioden 1. januar 2022 til 31. december 2022.

Tilknyttede enheder

I forbindelse med revisionen af kommunen er vi i henhold til separate aftaler med de enkelte enheder valgt som revisor for følgende:

- Metroselskabet I/S
- By & Havn I/S

Bilag 2 Revisionens formål, udførelse og omfang, revisors rapportering samt ansvarsfordeling

Som revisorer for Københavns Kommune skal vi til Borgerrepræsentations orientering gentage vores redegørelse for revisionens formål og udførelse, vores rapportering i årets løb og i forbindelse med årsrapporten m.v. (herefter "årsrapporten eller årsregnskabet") samt ansvarsfordelingen mellem kommunens ledelse og revisor.

1. Revisionens formål og omfang

Revisionens formål er at styrke årsregnskabet troværdighed, og det er vores ansvar at undersøge, om regnskabet er uden væsentlige fejl eller mangler, og om de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, Borgerrepræsentationens øvrige beslutninger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis, herunder at foretage kritisk gennemgang af kommunens regnskabsføring og de i forbindelse hermed etablerede kontrolforanstaltninger.

Revisionen af årsregnskabet er planlagt og udført i overensstemmelse med de internationale standarder om revision og yderligere krav ifølge dansk revisorlovgivning, samt god offentlig revisionsskik, jf. lov om kommunernes styrelse og kommunens revisionsregulativ. På baggrund heraf har vi foretaget en systematisk risikovurdering, således at hovedvægten er lagt på de poster i årsregnskabet, og de dele af kommunens regnskabs- og rapporteringssystemer samt øvrige forretningsgange, hvor risikoen for væsentlige fejl er størst. Revisionen sigter således ikke mod at opdage eller rette uvæsentlige fejl, som ikke medfører en ændret helhedsvurdering af årsregnskabet.

Som grundlag for vores risikovurdering vil vi indhente informationer om bl.a. følgende forhold:

- Branche, relevant lovgivning og andre eksterne forhold
- Aktiviteter og anvendt regnskabspraksis
- Mål, strategier og tilhørende forretningsrisici
- Forretningsgange og kommunens interne kontrolsystem.

Som led i vores revisionsplanlægning skal vi gennemgå kommunens overordnede interne kontrolsystem og specifikke kontroller, herunder kontroller i regnskabsprocessen, for at kunne foretage en målrettet risikovurdering.

Hvis vi ved vores risikovurdering når frem til, at eventuelle mangler eller svagheder i de generelle IT-kontroller vil kunne medføre væsentlige fejl eller mangler i årsregnskabet, vil vi tillige gennemgå de af kommunens generelle IT-kontroller, der har betydning for regnskabsaflæggelsen.

Revisionen omfatter ikke en gennemgang af samtlige bilag og transaktioner, men udføres ved, at vi ved stikprøver indhenter dokumentation for eller på anden måde får bekræftet bogføringens og årsregnskabet rigtighed. I forbindelse hermed vil vi teste de interne kontroller, i det omfang vi finder det nødvendigt for revisionen af årsregnskabet.

Revisionen omfatter også en vurdering og stillingtagen til informationerne i den anvendte regnskabspraksis og de af ledelsen udøvede regnskabsmæssige skøn.

Væsentlige fejl i årsregnskabet kan skyldes både utilsigtede og tilsigtede handlinger eller undladelser. Muligheden for at hindre væsentlige fejl, herunder besvigelser og uregelmæssigheder, beror først og fremmest på, om der ved tilrettelæggelsen af registreringssystemer og forretningsgange sikres en betryggende intern kontrol.

Under revisionen vil vi med den fornødne professionelle skepsis have opmærksomheden henledt på forhold, der kan tyde på besvigelser og andre uregelmæssigheder. Vi vil i forbindelse med planlægningen af revisionen indhente

- den daglige ledelses vurdering af risikoen for, at årsregnskabet kan indeholde væsentlige fejl som følge af besvigelser
- den daglige ledelses vurdering af de regnskabs- og kontrolsystemer, den har indført for at imødegå sådanne risici
- den daglige ledelses kendskab til eventuelle konstaterede eller igangværende undersøgelser om besvigelser.

Vi skal herudover spørge ledelsen, hvordan den øver tilsyn med de aktiviteter og procedurer, den daglige ledelse har iværksat for at identificere og reagere på risikoen for besvigelser i kommunen, og de interne kontroller, den daglige ledelse har implementeret for at forebygge disse risici.

Vi skal derudover spørge ledelsen, om den har kendskab til konstaterede, formodede eller påståede besvigelser, der påvirker kommunen.

Under udførelsen af revisionen skal vi foretage specifikke revisionshandlinger, der er rettet imod ledelsens mulighed for at tilsidesætte etablerede interne kontroller.

Herudover skal vi kontrollere, at årsregnskabet er afstemt til den underliggende bogføring, ligesom vi skal gennemgå væsentlige posteringer og reguleringer, der er foretaget som led i udarbejdelsen af årsregnskabet.

Fejl i årsregnskabet, der er en følge af besvigelser og uregelmæssigheder, vil ikke nødvendigvis blive opdaget under revisionen, da fejl af denne karakter sædvanligvis tilsløres eller holdes skjult. Hvis vi konstaterer forhold, der giver formodning herom, vil vi efter nærmere aftale med kommunens ledelse foretage yderligere undersøgelser for at få af- eller bekræftet formodningens rigtighed.

2. Revisionens udførelse

Vi vil udføre revisionen i årets løb og i forbindelse med årsafslutningen. Revisionen er ikke afsluttet, før ledelsen har taget endelig stilling til årsrapporten, og vi har forsynet årsregnskabet med revisionspåtegning.

Omfanget af vores arbejde fastlægges ud fra vores samlede vurdering af væsentlighed og risiko for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet.

Revisionen bliver udført ved, at vi på stikprøvebasis har indhentet dokumentation for - eller på anden måde har overbevist os om - regnskabsmaterialets rigtighed, ligesom vi ved stikprøver har dannet os overbevisning om, at kasse- og regnskabsregulativets bestemmelser om anvisnings-, attestations- og betalingsprocedurer er overholdt.

Ved revisionen vil vi foretage kontroller, at de i den finansielle status opførte aktiver er til stede, at de tilhører kommunen, og at de er værdiansat i overensstemmelse med gældende praksis for kommuner. Vi har desuden vurderet, om samtlige gældsforpligtelser, der påhviler kommunen, er medtaget og målt forsvarligt, samt at regnskabsposterne er periodiseret og korrekt præsenteret i regnskabet.

Vi vil undersøge, om alle væsentlige begivenheder indtil datoen for revisionspåtegningen er korrekt medtaget i årsregnskabet.

Med baggrund i ledelsens vurdering aflægges årsregnskabet sædvanligvis med fortsat drift for øje. Ledelsens vurdering kræver stillingtagen til alle tilgængelige oplysninger om kommunens udvikling, herunder især forventet likviditetsudvikling. Vi tager som led i revisionen stilling til ledelsens vurdering.

I forbindelse med revisionen af årsregnskabet vil vi i overensstemmelse med god revisionsskik bede kommunens daglige ledelse om at bekræfte en række oplysninger inden for særligt vanskeligt reviderbare områder. Dette kan omfatte oplysninger om eventualforpligtelser i form af pantsætninger, garantistillelser, retssager og

besvigelser, transaktioner med nærtstående parter, miljøforhold, begivenheder efter balancedagen samt regnskabsposter, hvortil der knytter sig særlig risiko eller usikkerhed.

Når vi som led i vores revision baserer denne på information udarbejdet af kommunen, skal vi udføre revisions-handlinger for at fastslå, om den modtagne information er nøjagtig og fuldstændig.

Hvis vi under vores revision konstaterer fejl i årsregnskabet, skal vi meddele kommunens ledelse disse, ligesom vi skal bede ledelsen om at korrigere de fundne fejl. Kommunens daglige ledelse skal udtale sig om, hvorvidt eventuelle ikke-korrigerede fejl i årsregnskabet, som er konstateret under revisionen, enkeltvis og sammenlagt vurderes at være uvæsentlige for årsregnskabet som helhed.

Vi vil foretage en helhedsvurdering af årsregnskabet, herunder om oplysningerne i noterne giver tilstrækkelig supplerende information til, at kommunens økonomiske udvikling kan bedømmes på grundlag af årsregnskabet.

Som foreskrevet i lovgivningen vil vi undersøge, om lovgivningen om bogføring og opbevaring af regnskabsmateriale er overholdt.

2.1 Erklæring i henhold til anden lovgivning og øvrig regulering

Vores revision skal i henhold til revisionsbekendtgørelsen gennemføres i henhold til god offentlig revisions-skik, og skal omfatte de områder, der er relevante i Standarderne for offentlig revision (SOR). Revisionen skal i henhold til SOR 6 om Juridisk-kritisk revision og SOR 7 Forvaltningsrevision omfatte revision af en række plantemaer, der som minimum skal revideres hvert 5. år, hvis de er relevante. Plantemaerne kan opdeles i emner. Den udførte revision i henhold til SOR afrapporteres i revisionsberetningen, og der afgives erklæring om konklusionen på de i året udførte revisioner i revisionspåtegningen. Erklæringen om udførte juridisk-kritiske revisioner og forvaltningsrevisioner udtrykker, at vi med høj grad af sikkerhed har vurderet, at vi inden for de undersøgte emner under plantemaerne ikke har konstateret forhold af væsentlig betydning.

3. Udtalelse om Andre oplysninger

Vores revision omfatter ikke Andre oplysninger. Lovgivningen kræver imidlertid, at vi gennemlæser Andre oplysninger og i den forbindelse overvejer, om Andre oplysninger er væsentligt inkonsistent med årsregnskabet eller vores viden i forbindelse med vores revision eller på anden måde indeholder væsentlig fejlinformation.

4. Revisors rapportering

Som afslutning på revisionen vil vi forsyne årsregnskabet med en revisionspåtegning. Når der er tale om en revisionspåtegning uden modifikationer, er denne udtryk for,

- at årsregnskabet er aflagt og revideret i overensstemmelse med lovgivningens krav til regnskabsaflæg-gelsen
- at årsregnskabet giver et retvisende billede af kommunens aktiver og passiver, finansielle stilling og resultatet af kommunens aktiviteter.

Revisionspåtegningen vil derudover indeholde vores udtalelse om, hvorvidt oplysningerne i Andre oplysninger er i overensstemmelse med årsregnskabet.

I forbindelse med revisionens afslutning vil vi afgive vores lovpligtige revisionsberetning til Borgerrepræsentatio-nen, hvori vi i hovedtræk vil redegøre for væsentlige regnskabs- og revisionsmæssige forhold samt udførte revi-sionsarbejder og konklusionerne herpå. Vi vil heri også informere om eventuelle ikke-korrigerede fejl i årsregn-skabet, som den daglige ledelse har vurderet som uvæsentlige for årsregnskabet som helhed. Hvis vi i forbin-delse med revisionen af årsregnskabet har fået forelagt interne specifikationer, rapporter e.l., som efter vores opfattelse er nødvendige for ledelsens stillingtagen til årsregnskabet, vil vi gøre opmærksom herpå i vores revi-sonsberetning.

Hvis vi i forbindelse med revisionen konstaterer svagheder, mangler eller uhensigtsmæssigheder i kommunens regnskabs- og registreringssystemer, interne kontroller eller i øvrige forretningsgange mv., vil dette blive med-delt kommunens daglige ledelse med vores forslag til afhjælpning heraf. Er der tale om væsentlige mangler, eller finder vi det i øvrigt påkrævet, vil forholdet også blive indført i revisionsberetningen. Vi skal for en ordens skyld bemærke, at revisionen af årsregnskabet ikke er tilrettelagt med henblik på at afdække samtlige svagheder,

mangler eller uhensigtsmæssigheder, der måtte forekomme i kommunens regnskabs- og registreringsystemer mv.

Vi er som revisorer underlagt tavshedspligt, og dette indebærer, at vi ikke må videregive fortrolige oplysninger, som vi får kendskab til i forbindelse med revisionen. Denne tavshedspligt omfatter dog ikke oplysninger, som kræves efter gældende lov, domstols- eller voldgiftsafgørelse eller af tilsynsmyndigheder, eller hvor det med rette anses for nødvendigt for at kunne beskytte egne lovlige interesser.

Revisors uafhængighed er én af de grundlæggende forudsætninger for en troværdig erklæring og derfor genstand for en detaljeret regulering. Vi har etableret en række procedurer i forbindelse med accept og styring af vores erklæringsopgaver, som skal sikre vores uafhængighed. I det tilfælde at vi overtræder uafhængighedsreglerne under vores opgaveløsning, er vi forpligtet til at drøfte konsekvenser heraf med kommunens ledelse, herunder redegøre for årsagen til overtrædelsen og iværksatte tiltag, som skal hindre fremtidige overtrædelser. Resultatet af disse drøftelser vil fremgå af vores revisionsberetning.

Medmindre anden aftale foreligger, kommunikerer vi elektronisk med kommunen, når dette er hensigtsmæssigt. Kommunikation via internettet indebærer risiko for, at fortrolig information læses af andre end dem, informationen er tiltænkt. Vi påtager os derfor intet ansvar for skader, der måtte opstå som følge af anvendelsen af kommunikation via internettet, ligesom vi ikke vil gøre tilsvarende ansvar gældende over for kommunen.

5. Ansvarsfordeling

Revisionen bygger ifølge lovgivningen på følgende fordeling af ansvar for årsrapporten mellem kommunens ledelse og revisor:

Ledelsens ansvar

Det er den ledelses ansvar, at kommunen bogføring sker under iagttagelse af lovgivningens regler herom, og at forvaltningen foregår på betryggende måde bl.a. ved at etablere et pålideligt internt kontrolsystem. Det er ledelsens ansvar, at kommunens bogføring og forvaltning kontrolleres på en tilfredsstillende måde, og at det nødvendige grundlag for revision er til stede.

Det er endvidere ledelsens ansvar, at det gennem hensigtsmæssige forretningsgange samt registrerings- og kontrolsystemer sikres, at tilsigtede og utilsigtede fejl så vidt muligt forebygges samt opdages og korrigeres. Ledelsen skal ifølge bogføringsloven udarbejde en efter kommunens art og størrelse afpasset beskrivelse af disse forretningsgange og registreringssystemer.

Ledelsen har endvidere ansvar for, at der hvert år udarbejdes en årsrapport, der opfylder lovgivningens bestemmelser. Det er ligeledes ledelsens ansvar, at revisor har adgang til samtlige de oplysninger, som revisor anser for nødvendige til løsning af revisionsopgaven.

Det er også ledelsens ansvar at give revisor:

- adgang til al information, som ledelsen er bekendt med, er relevant for udarbejdelsen af regnskabet, såsom registreringer, dokumentation og andre forhold
- yderligere information, som revisor måtte anmode ledelsen om til revisionens formål
- ubegrænset adgang til personer i kommunen, som revisor fastslår, det er nødvendigt at indhente revisionsbevis fra.

Revisors ansvar

Det er revisors ansvar at kontrollere, at det udarbejdede årsregnskab opfylder lovgivningens regnskabsbestemmelser for kommuner, og herunder at vurdere den anvendte regnskabspraksis og de af ledelsen afgivne oplysninger og udøvede regnskabsmæssige skøn. Det er også vores ansvar at kontrollere, at årsregnskabet ikke indeholder væsentlige fejl.

Ifølge revisorloven er revisor offentlighedens tillidsrepræsentant i forbindelse med afgivelse af erklæringer, der kræves ifølge lovgivningen eller ikke udelukkende er bestemt til hvervgivers eget brug. Dette indebærer, at vi i forbindelse med erklæringsafgivelsen også skal varetage hensynet til andre regnskabsbrugere end Borgerrepræsentationen m.v.

6. Revisors dokumentationsmateriale

Arbejdspapirer og anden dokumentation, herunder både elektroniske og fysiske arbejdspapirer, der tilvejebringes som led i revisionen, tilhører alene Deloitte. Efter gældende praksis kan sådan dokumentation makuleres eller slettes efter 5 år, medmindre vi anser dokumentationen for fortsat at være af betydning for revisionen.

Findes det hensigtsmæssigt at udlevere materiale eller filer til kommunen, sker dette, under forudsætning af at kommunen alene anvender materialet til eget brug og ikke videregiver dette til tredjemand.

Vi påtager os intet ansvar for kommunens eventuelle egen anvendelse af det udleverede materiale, medmindre der indgås særskilt skriftlig aftale om vores assistance med bearbejdning af materialet og vores ansvar i forbindelse hermed.

7. Kvalitetssikring af den udførte revision

Ifølge revisorloven er vi underlagt regler om kvalitetskontrol, der udføres af Erhvervsstyrelsen. Dette medfører, at vores arbejdsdokumentation, herunder også for revisionen af kommunen, stikprøvevis kan blive udvalgt til kvalitetskontrol.

Kvalitetskontrollanterne fra Erhvervsstyrelsen er underlagt tavshedspligt.

8. Rådgivnings- og assistanceopgaver

Når vi udfører rådgivnings- og assistanceopgaver, vil vi vurdere, om vi opfylder uafhængighedsbestemmelserne i revisorloven.

Ifølge revisorloven er kommunen klassificeret som en virksomhed af særlig offentlig interesse. Som følge heraf stiller revisorloven krav til både revisors og revisionsfirmaets uafhængighed, når der afgives erklæringer. Inden vi accepterer øvrige rådgivnings- og assistanceopgaver, vil vi i hvert enkelt tilfælde vurdere, om den stillede opgave kan vække tvivl om vores uafhængighed. Rådgivnings- og assistanceopgaver aftales særskilt i hvert enkelt tilfælde.